

Ana Alexandra Alves de Sousa

MANUAL DE GREGO

(nível cinco, semestral)

ODISSEIA.LIVRO VIII. *ILÍADA*. LIVRO XXIV.

TEXTO GREGO ANOTADO

COM EXERCÍCIOS

Edição Electrónica

OUTUBRO, 2018

Ficha técnica:

Copyright © by Ana Alexandra Tibúrcio Lopes Alves de Sousa.

Primeira Edição (electrónica), Lisboa, Outubro, 2018.

ISBN: 978-989-97972-5-3

ODISSEIA, LIVRO VIII

1. A deusa Atena dirige-se aos Feaces no sentido de os persuadir a ajudar Ulisses:

- 1 Ἥμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
2 ὄρνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνῆς ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο,
3 ἄν δ' ἄρα διογενὴς ὄρτο πτολίπορθος Ὀδυσσεύς.
4 Τοῖσιν δ' ἡγεμόνευ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο
5 Φαιήκων ἀγορήνδ', ἥ σφιν παρὰ νηυσὶ τέτυκτο.
6 Ἐλθόντες δὲ καθίζον ἐπὶ ξεστοῖσι λίθοισι
7 πλησίον· ἡ δ' ἀνὰ ἄστρῳ μετόχετο Παλλὰς Ἀθήνη
8 εἰδομένη κήρυκι δαΐφρονος Ἀλκινόοιο,
9 νόστον Ὀδυσσῆϊ μεγαλήτορι μητιώσα,
10 καὶ ῥα ἐκάστῳ φωτὶ παρισταμένη φάτο μῦθον
11 “Δεῦτ' ἄγε, Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
12 εἰς ἀγορὴν ἵεναι, ὄφρα ξείνοιο πύθησθε,
13 ὃς νέον Ἀλκινόοιο δαΐφρονος ἵκετο δῶμα
14 πόντον ἐπιπλαγχθεῖς, δέμας ἀθανάτοισιν ὁμοῖος.”

2. Ulisses suscita admiração entre os Feaces

- 15 Ὡς εἰποῦς' ὄτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἐκάστου.
16 Καρπαλίμως δ' ἔμπληντο βροτῶν ἀγοραί τε καὶ ἔδραι
17 ἀγρομένων· πολλοὶ δ' ἄρα θηήσαντο ἰδόντες
18 υἱὸν Λαέρταο δαΐφρονα. Τῷ δ' ἄρ' Ἀθήνη
19 θεσπεσίην κατέχευε χάριν κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις
20 καὶ μιν μακρότερον καὶ πάσσονα θῆκεν ἰδέσθαι,

- 21 ὥς κεν Φαιήκεσσι φίλος πάντεσσι γένοιτο
22 δεινός τ' αἰδοῖός τε καὶ ἐκτελέσειεν ἀέθλους
23 πολλούς, τοὺς Φαίηκες ἐπειρήσαντ' Ὀδυσῆος.

3. Alcínoo dirige-se aos Feaces:

- 24 Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἤγερθεν ὀμηγερέες τ' ἐγένοντο,
25 τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπε·
26 “Κέκλυτε, Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
27 ὄφρ' εἴπω, τὰ με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
28 Ξεῖνος ὅδ', οὐκ οἶδ' ὅς τις, ἀλώμενος ἵκετ' ἐμὸν δῶ,
29 ἢ ἐπρὸς ἠοίων ἢ ἐσπεοίων ἀνθρώπων·
30 πομπὴν δ' ὀτρύνει καὶ λίσσεται ἔμπεδον εἶναι.
31 Ἥμεῖς δ', ὥς τὸ πάρος περ, ἐποτρυνώμεθα πομπήν.
32 Οὐδὲ γὰρ οὐδέ τις ἄλλος, ὅτις κ' ἐμὰ δῶμαθ' ἵκηται,
33 ἐνθάδ' ὀδυρόμενος δηρὸν μένει εἵνεκα πομπῆς.
34 Ἄλλ' ἄγε νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν εἰς ἄλα δῖαν
35 πρωτόπλοον, κούρω δὲ δύω καὶ πεντήκοντα
36 κρινάσθων κατὰ δῆμον, ὅσοι πάρος εἰσὶν ἄριστοι.
37 Δησάμενοι δ' εὖ πάντες ἐπὶ κληῖσιν ἐρετμὰ
38 ἔκβητ'· αὐτὰρ ἔπειτα θοὴν ἀλεγύνετε δαῖτα
39 ἡμέτερόνδ' ἐλθόντες· ἐγὼ δ' εὖ πᾶσι παρέξω.
40 Κούροισιν μὲν ταῦτ' ἐπιτέλλομαι· αὐτὰρ οἱ ἄλλοι
41 σκηπτοῦχοι βασιλῆες ἐμὰ πρὸς δῶματα καλὰ
42 ἔρχεσθ', ὄφρα ξεῖνον ἐνὶ μεγάροισι φιλέωμεν·
43 μηδέ τις ἀρνεῖσθω. Καλέσασθε δὲ θεῖον ἀοιδόν,

- 44 Δημόδοκον· τῷ γάρ ῥα θεὸς πέρι δῶκεν ἀοιδὴν
45 τέρπειν, ὅππῃ θυμὸς ἐποτρύνῃσιν αἰεΐειν.”

4. Os Feaces preparam a nau

- 46 ὦς ἄρα φωνήσας ἠγήσατο, τοὶ δ' ἅμ' ἔποντο
47 σκηπτοῦχοι· κῆρυξ δὲ μετόχρετο θεῖον ἀοιδόν.
48 Κούρω δὲ κρινθέντε δύω καὶ πενήκοντα
49 βήτην, ὥς ἐκέλευσ', ἐπὶ θῖν' ἀλὸς ἀτρυγέτοιο.
50 Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
51 νῆα μὲν οἷ γε μέλαιναν ἀλὸς βένθοσδε ἔρυσσαν,
52 ἐν δ' ἰστόν τ' ἐτίθεντο καὶ ἰστία νηϊ μελαίνῃ,
53 ἠρτύναντο δ' ἐρετμὰ τροποῖς ἐν δερματίνοισι
54 πάντα κατὰ μοῖραν· ἀνὰ δ' ἰστία λευκὰ πέτασσαν.
55 Ὑψοῦ δ' ἐν νοτίῳ τήν γ' ὥρμισαν· αὐτὰρ ἔπειτα
56 βάν ῥ' ἵμεν Ἀλκινόοιο δαΐφρονος ἐς μέγα δῶμα.

5. O banquete no palácio de Alcínoo

- 57 Πλῆντο δ' ἄρ' αἴθουσαί τε καὶ ἔρκεα καὶ δόμοι ἀνδρῶν
58 ἀγρομένων· πολλοὶ δ' ἄρ' ἔσαν, νέοι ἠδὲ παλαιοί.
59 Τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος δυοκαίδεκα μῆλ' ἰέρευσεν,
60 ὀκτὼ δ' ἀργιόδοντας ὕας, δύο δ' εἰλίποδας βοῦς·
61 τοὺς δέρον ἀμφὶ θ' ἔπον, τετύκοντό τε δαῖτ' ἐρατεινήν.
62 Κῆρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθεν ἄγων ἐρίηρον ἀοιδόν,
63 τὸν πέρι Μοῦσ' ἐφίλησε, δίδου δ' ἀγαθόν τε κακόν τε·
64 ὀφθαλμῶν μὲν ἄμερσε, δίδου δ' ἠδεῖαν ἀοιδήν.

65 Τῷ δ' ἄρα Ποντόνοος θῆκε θρόνον ἀργυρόηλον
66 μέσσω δαιτυμόνων, πρὸς κίονα μακρὸν ἐρείσας·
67 καὶ δ' ἐκ πασσαλόφι κρέμασεν φόρμιγγα λίγειαν
68 αὐτοῦ ὑπὲρ κεφαλῆς καὶ ἐπέφραδε χερσὶν ἐλέσθαι
69 κῆρυξ· παρ δ' ἐτίθει κάνεον καλήν τε τράπεζαν,
70 παρ δὲ δέπας οἴνοιο, πιεῖν ὅτε θυμὸς ἀνώγοι.
71 Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἐτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἵαλλον.
72 Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
73 Μοῦσ' ἄρ' ἀοιδὸν ἀνῆκεν ἀειδέμεναι κλέα ἀνδρῶν,
74 οἴμης, τῆς τότε ἄρα κλέος οὐρανὸν εὐρὺν ἵκανε,
75 νεῖκος Ὀδυσσεύος καὶ Πηλεΐδew Ἀχιλλεύου,
76 ὥς ποτε δηρίσαντο θεῶν ἐν δαιτὶ θαλείῃ
77 ἐκπάγλοις ἐπέεσσιν, ἄναξ δ' ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
78 χαῖρε νόφ, ὃ τ' ἄριστοι Ἀχαιῶν δηριόωντο.
79 Ὡς γάρ οἱ χρεῖων μυθήσατο Φοῖβος Ἀπόλλων
80 Πυθοῖ ἐν ἡγαθέῃ, ὅθ' ὑπέρβη λάϊνον οὐδὸν
81 χρησόμενος. Τότε γάρ ῥα κυλίνδετο πῆματος ἀρχὴ
82 Τρωσὶ τε καὶ Δαναοῖσι Διὸς μεγάλου διὰ βουλᾶς.
83 Ταῦτ' ἄρ' ἀοιδὸς ᾄειδε περικλυτός· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
84 πορφύρεον μέγα φᾶρος ἐλὼν χερσὶ στιβαρῇσι
85 καὶ κεφαλῆς εἵρυσσε, κάλυψε δὲ καλὰ πρόσωπα·
86 αἶδετο γὰρ Φαίηκας ὑπ' ὀφρύσι δάκρυα λείβων.
87 Ἥ τοι ὅτε λήξειεν ἀείδων θεῖος ἀοιδός,
88 δάκρυ' ὁμορξάμενος κεφαλῆς ἄπο φᾶρος ἔλεσκε
89 καὶ δέπας ἀμφικύπελλον ἐλὼν σπείσασκε θεοῖσιν·

- 90 αὐτὰρ ὅτ' ἄψ ἄρχοιτο καὶ ὀτρύνειαν ἀεΐδειν
91 Φαιήκων οἱ ἄριστοι, ἐπεὶ τέρποντ' ἐπέεσσιν,
92 ἄψ Ὀδυσσεὺς κατὰ κρᾶτα καλυψάμενος γοάσκειν.
93 Ἐνθ' ἄλλους μὲν πάντας ἐλάνθανε δάκρυα λείβων,
94 Ἀλκίνοος δέ μιν οἶος ἐπεφράσατ' ἡδ' ἐνόησεν
95 ἦμενος ἄγχ' αὐτοῦ, βαρὺ δὲ στενάχοντος ἄκουσεν.
96 Αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα·
97 “Κέκλυτε, Φαιήκων ἡγήτορες ἡδὲ μέδοντες·
98 ἦδη μὲν δαιτὸς κεκορήμεθα θυμὸν εἵσης
99 φόρμιγγός θ', ἥ δαιτὶ συνήορός ἐστι θαλεΐη·
100 νῦν δ' ἐξέλθωμεν καὶ ἀέθλων πειρηθέωμεν
101 πάντων, ὥς χ' ὁ ξεῖνος ἐνίσπη οἴσι φίλοισιν,
102 οἴκαδε νοστήσας, ὅσπον περιγινόμεθ' ἄλλων
103 πύξ τε παλαιμοσύνη τε καὶ ἄλμασιν ἡδὲ πόδεσσιν.”
104 Ὡς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο, τοὶ δ' ἅμ' ἔποντο.
105 Κὰδ δ' ἐκ πασσαλόφι κρέμασεν φόρμιγγα λίγειαν,
106 Δημοδόκου δ' ἔλε χεῖρα καὶ ἔξαγεν ἐκ μεγάροιο
107 κῆρυξ· ἦρχε δὲ τῷ αὐτὴν ὁδὸν ἦν περ οἱ ἄλλοι
108 Φαιήκων οἱ ἄριστοι, ἀέθλια θαυμανέοντες.

6. Os jogos

- 109 Βὰν δ' ἴμεν εἰς ἀγορὴν, ἅμα δ' ἔσπετο πουλὺς ὄμιλος,
110 μυρίοι· ἂν δ' ἴσταντο νέοι πολλοί τε καὶ ἐσθλοί.
111 Ὡρτο μὲν Ἀκρόνεώς¹ τε καὶ Ὠκύαλος² καὶ Ἐλατρεὺς³

---

¹ Acroneu.

² Oquíalo.

- 112 Ναυτεύς⁴ τε Πρυμνεύς⁵ τε καὶ Ἀγχίαλος⁶ καὶ Ἑρετμεύς⁷
113 Ποντεύς⁸ τε Πρωρεύς⁹ τε, Θόων¹⁰ Ἀναβησίνεώς¹¹ τε
114 Ἀμφιάλός¹² θ', υἱὸς Πολυνήου¹³ Τεκτονίδαο¹⁴.
115 ἄν δὲ καὶ Εὐρύαλος¹⁵, βροτολοιγῷ ἴσος Ἄρηϊ,
116 Ναυβολίδης¹⁶, ὃς ἄριστος ἔην εἰδός τε δέμας τε
117 πάντων Φαιήκων μετ' ἀμύμονα Λαοδάμαντα¹⁷.
118 Ἄν δ' ἔσταν τρεῖς παῖδες ἀμύμονος Ἀλκινόοιο,
119 Λαοδάμας θ' Ἄλιός¹⁸ τε καὶ ἀντίθεος Κλυτόνηος¹⁹.
120 Οἱ δ' ἦ τοι πρῶτον μὲν ἐπειρήσαντο πόδεσσι.
121 Τοῖσι δ' ἀπὸ νύσσης τέτατο δρόμος· οἱ δ' ἅμα πάντες
122 καρπαλίμως ἐπέτοντο κονίοντες πεδίοιο.
123 Τῶν δὲ θέειν ὄχ' ἄριστος ἔην Κλυτόνηος ἀμύμων·
124 ὅσσον τ' ἐν νειῷ οὖρον πέλει ἡμιόνοιϊν,
125 τόσσον ὑπεκπροθέων λαοὺς ἴκεθ', οἱ δ' ἐλίποντο.
126 Οἱ δὲ παλαιμοσύνης ἀλεγεινῆς πειρήσαντο·
127 τῇ δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπεκαίνυτο πάντας ἀρίστους.
128 Ἄλματι δ' Ἀμφίαλος πάντων προφερέστατος ἦεν·
129 δίσκῳ δ' αὖ πάντων πολὺ φέρτατος ἦεν Ἐλατρεύς,

---

³ Elatreu.

⁴ Nanteu, que significa o nauta.

⁵ Primneu, que significa o piloto da popa.

⁶ Anquíalo.

⁷ Eretmeu, que significa o remador.

⁸ Ponteu, que significa o marinheiro.

⁹ Proreu, que significa o vigilante da proa.

¹⁰ Τόον, que significa o rápido.

¹¹ Anabiseneu.

¹² Anfíalo.

¹³ Polineu.

¹⁴ Filho de Técton.

¹⁵ Euríalo.

¹⁶ Naubolida, ou seja, filho de Náubolo.

¹⁷ Laodamante.

¹⁸ Hálío.

¹⁹ Clitoneu.

- 130 πῦξ δ' αὖ Λαοδάμας, ἀγαθὸς πάϊς Ἀλκινόοιο.
- 131 Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντες ἐτέρφθησαν φρέν' ἀέθλοις,
- 132 τοῖς' ἄρα Λαοδάμας μετέφη, πάϊς Ἀλκινόοιο·
- 133 “Δεῦτε, φίλοι, τὸν ξεῖνον ἐρώμεθα, εἴ τιν' ἄεθλον
- 134 οἶδέ τε καὶ δεδάηκε· φυὴν γε μὲν οὐ κακὸς ἐστί,
- 135 μηρούς τε κνήμας τε καὶ ἄμφω χεῖρας ὕπερθεν
- 136 αὐχένα τε στιβαρὸν μέγα τε σθένος· οὐδέ τι ἥβης
- 137 δεύεται, ἀλλὰ κακοῖσι συνέρρηκται πολέεσσιν.
- 138 Οὐ γὰρ ἐγὼ γέ τί φημι κακώτερον ἄλλο θαλάσσης
- 139 ἄνδρα γε συγχεῖναι, εἰ καὶ μάλα καρτερὸς εἴη.”
- 140 Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπαμείβετο φώνησέν τε·
- 141 “Λαοδάμα, μάλα τοῦτο ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπες.
- 142 Αὐτὸς νῦν προκάλεσσαι ἰὼν καὶ πέφραδε μῦθον.”
- 143 Αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκουσ' ἀγαθὸς πάϊς Ἀλκινόοιο,
- 144 στῆ ῥ' ἐς μέσσον ἰὼν καὶ Ὀδυσσῆα προσέειπε·
- 145 “Δεῦρ' ἄγε καὶ σύ, ξεῖνε πάτερ, πείρησαι ἀέθλων,
- 146 εἴ τινά που δεδάηκας· ἔοικε δέ σ' ἴδμεν ἀέθλους.
- 147 Οὐ μὲν γὰρ μείζον κλέος ἀνέρος, ὄφρα κεν ἦσιν
- 148 ἢ ὅ τι ποσσὶν τε ῥέξῃ καὶ χερσὶν ἐῆσιν.
- 149 Ἀλλ' ἄγε πείρησαι, σκέδασον δ' ἀπὸ κήδεα θυμοῦ·
- 150 σοὶ δ' ὁδὸς οὐκέτι δηρὸν ἀπέσσεται, ἀλλὰ τοι ἤδη
- 151 νηὺς τε κατείρυσται καὶ ἐπαρτέες εἰσὶν ἑταῖροι.”
- 152 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
- 153 “Λαοδάμα, τί με ταῦτα κελεύετε κερτομέοντες;
- 154 Κήδεά μοι καὶ μᾶλλον ἐνὶ φρεσὶν ἢ περ ἄεθλοι,

155 ὃς πρὶν μὲν μάλα πολλὰ πάθον καὶ πολλὰ μόγησα,
156 νῦν δὲ μεθ' ὑμετέρῃ ἀγορῇ νόστοιο χατίζων
157 ἦμαι, λισσόμενος βασιλῆά τε πάντα τε δῆμον.”
158 Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπαμείβετο νείκεσέ τ' ἄντην·
159 “Οὐ γάρ σ' οὐδέ, ξεῖνε, δαήμονι φωτὶ εἵσκω
160 ἄθλων, οἷά τε πολλὰ μετ' ἀνθρώποισι πέλονται,
161 ἀλλὰ τῷ ὅς θ' ἅμα νηὶ πολυκλήϊδι θαμίζων,
162 ἀρχὸς ναυτῶν οἳ τε πρηκτῆρες ἔασι,
163 φόρτου τε μνήμων καὶ ἐπίσκοπος ἦσιν ὁδαίων
164 κερδέων θ' ἀρπαλέων· οὐδ' ἀθλητῆρι ἔοικας.”
165 Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
166 “Ξεῖν', οὐ καλὸν ἔειπες· ἀτασθάλῳ ἀνδρὶ ἔοικας.
167 Οὕτως οὐ πάντεσσι θεοὶ χαρίεντα διδοῦσιν
168 ἀνδράσιν, οὔτε φυὴν οὔτ' ἄρ φρένας οὔτ' ἀγορητύν.
169 Ἄλλος μὲν γὰρ εἶδος ἀκιδνότερος πέλει ἀνὴρ,
170 ἀλλὰ θεὸς μορφὴν ἔπεσι στέφει, οἳ δέ τ' ἐς αὐτὸν
171 τερπόμενοι λεύσσουσιν· ὁ δ' ἀσφαλέως ἀγορεύει
172 αἰδοῖ μειλιχίῃ, μετὰ δὲ πρέπει ἀγρομένοισιν,
173 ἐρχόμενον δ' ἀνὰ ἄστυ θεὸν ὥς εἰσορόωσιν.
174 Ἄλλος δ' αὖ εἶδος μὲν ἀλίκκιος ἀθανάτοισιν,
175 ἀλλ' οὐ οἳ χάρις ἀμφιπεριστέφεται ἐπέεσσιν,
176 ὥς καὶ σοὶ εἶδος μὲν ἀριπρεπές, οὐδέ κεν ἄλλως
177 οὐδὲ θεὸς τεύξειε, νόον δ' ἀποφώλιός ἐστι.
178 Ὠρινάς μοι θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν
179 εἰπὼν οὐ κατὰ κόσμον· ἐγὼ δ' οὐ νῆϊς ἀέθλων,

180 ὥς σύ γε μυθεῖται, ἀλλ' ἐν πρώτοισιν ὅτῳ
181 ἔμμεναι, ὄφρ' ἤβῃ τε πεποιθεὰ χερσὶ τ' ἐμῇσι.
182 Νῦν δ' ἔχομαι κακότητι καὶ ἄλγεσι· πολλὰ γὰρ ἔτλην,
183 ἀνδρῶν τε πτολέμους ἀλεγεινά τε κύματα πείρων.
184 Ἀλλὰ καὶ ὥς κακὰ πολλὰ παθὼν πειρήσομ' ἀέθλων·
185 θυμοδακῆς γὰρ μῦθος· ἐπότηρυνας δέ με εἰπών.”
186 Ἦ ρα καὶ αὐτῷ φάροι ἀναΐξας λάβε δίσκον
187 μείζονα καὶ πάχετον, στιβαρώτερον οὐκ ὀλίγον περ
188 ἢ οἷω Φαίηκες ἐδίσκεον ἀλλήλοισι.
189 Τόν ρα περιστρέψας ἦκε στιβαρῆς ἀπὸ χειρός.
190 Βόμβησεν δὲ λίθος· κατὰ δ' ἔπτηξαν ποτὶ γαίῃ
191 Φαίηκες δολιχήρετμοι, ναυσικλυτοὶ ἄνδρες,
192 λαῶς ὑπὸ ῥιπῆς· ὁ δ' ὑπέρπτατο σήματα πάντων
193 ῥίμφα θεῶν ἀπὸ χειρός· ἔθηκε δὲ τέρματ' Ἀθήνη
194 ἀνδρὶ δέμας εἰκυῖα, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζε·
195 “Καὶ κ' ἀλαός τοι, ξεῖνε, διακρίνειε τὸ σῆμα
196 ἀμφοφόων· ἐπεὶ οὗ τι μεμιγμένον ἐστὶν ὁμίλῳ,
197 ἀλλὰ πολὺ πρῶτον. Σὺ δὲ θάρσει τόνδε γ' ἄεθλον·
198 οὗ τις Φαίηκων τόδε γ' ἵξεται οὐδ' ὑπερήσει.”
199 Ὡς φάτο, γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
200 χαίρων οὐνεχ' ἐταῖρον ἐνηέα λεῦσσε' ἐν ἀγῶνι.
201 Καὶ τότε κουφότερον μετεφώνεε Φαίηκεσσι·
202 “Τοῦτον νῦν ἀφίκεσθε, νέοι· τάχα δ' ὕστερον ἄλλον
203 ἦσιν ἢ τοσσοῦτον οἶομαι ἢ ἔτι μάσσον.
204 Τῶν δ' ἄλλων ὅτινα κραδίη θυμός τε κελεύει,

205 δεῦρ' ἄγε πειρηθήτω, ἐπεὶ μ' ἐχολώσατε λήν,
206 ἢ πύξ ἢ ἐπάλῃ ἢ καὶ ποσὶν, οὐ τι μεγάριω,
207 πάντων Φαιήκων πλήν γ' αὐτοῦ Λαοδάμαντος.
208 Ξεῖνος γάρ μοι ὅδ' ἐστί· τίς ἄν φιλέοντι μάχοιτο;
209 Ἄφρων δὴ κεῖνός γε καὶ οὐτιδανὸς πέλει ἀνὴρ,
210 ὃς τις ξεινοδόκῳ ἔριδα προφέρηται ἀέθλων
211 δῆμῳ ἐν ἁλλοδαπῷ· ἔο δ' αὐτοῦ πάντα κολούει.
212 Τῶν δ' ἄλλων οὐ πέρ τιν' ἀναίνομαι οὐδ' ἀθερίζω,
213 ἀλλ' ἐθέλω ἴδμεν καὶ πειρηθῆμεναι ἄντην.
214 Πάντα γὰρ οὐ κακὸς εἰμι, μετ' ἀνδράσιν ὅσσοι ἄεθλοι·
215 εὖ μὲν τόξον οἶδα εὖξοον ἀμφαφάσθαι·
216 πρῶτός κ' ἄνδρα βάλοιμι οἷστεύσας ἐν ὁμίλῳ
217 ἀνδρῶν δυσμενέων, εἰ καὶ μάλα πολλοὶ ἐταῖροι
218 ἄγχι παρασταῖεν καὶ τοξαζοίατο φωτῶν.
219 Οἷός με Φιλοκτῆτης ἀπεκαίνυτο τόξῳ
220 δῆμῳ ἐνὶ Τρώων, ὅτε τοξαζοίμεθ' Ἀχαιοί·
221 τῶν δ' ἄλλων ἐμέ φημι πολὺ προφερέστερον εἶναι,
222 ὅσσοι νῦν βροτοὶ εἰσιν ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἔδοντες.
223 Ἀνδράσι δὲ προτέροισιν ἐρίζεμεν οὐκ ἐθελήσω,
224 οὐθ' Ἡρακλεῖ οὐτ' Εὐρύτῳ²⁰ Οἰχαλιῇ,
225 οἳ ῥα καὶ ἀθανάτοισιν ἐρίζεσκον περὶ τόξων.
226 Τῷ ῥα καὶ αἶψ' ἔθανεν μέγας Εὐρυτος οὐδ' ἐπὶ γῆρας
227 ἵκετ' ἐνὶ μεγάροισι· χολωσάμενος γὰρ Απόλλων
228 ἔκτανεν, οὐνεκά μιν προκαλίζετο τοξάζεσθαι.

---

²⁰ Eurito.

- 229 Δουρὶ δ' ἀκοντίζω ὅσον οὐκ ἄλλος τις οὔστῳ.
230 Οἷοισιν δαίδοικα ποσὶν μή τίς με παρέλθῃ
231 Φαιήκων· λίην γὰρ ἀεικελίως ἐδαμάσθην
232 κύμασιν ἐν πολλοῖς, ἐπεὶ οὐ κομιδὴ κατὰ νῆα
233 ἦεν ἐπηετανός· τῷ μοι φίλα γυῖα λέλυνται.”
234 Ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ·

7. Intervenção de Alcínoo e início da dança

- 235 Ἀλκίνοος δέ μιν οἶος ἀμειβόμενος προσέειπε·
236 “Ξεῖν', ἐπεὶ οὐκ ἀχάριστα μεθ' ἡμῖν ταῦτ' ἀγορεύεις,
237 ἀλλ' ἐθέλεις ἀρετὴν σὴν φαινέμεν, ἥ τοι ὀπηδεῖ,
238 χαόμενος, ὅτι σ' οὗτος ἀνὴρ ἐν ἀγῶνι παραστὰς
239 νεέκεσεν, ὥς ἂν σὴν ἀρετὴν βροτὸς οὐ τις ὄνοιτο
240 ὅς τις ἐπίσταιτο ἥσι φρεσὶν ἄρτια βάζειν·
241 ἀλλ' ἄγε νῦν ἐμέθεν ξυνίει ἔπος, ὄφρα καὶ ἄλλω
242 εἵπῃς ἡρώων, ὅτε κεν σοῖς' ἐν μεγάροισι
243 δαινύῃ παρὰ σῇ τ' ἀλόχῳ καὶ σοῖσι τέκεσσιν,
244 ἡμετέρης ἀρετῆς μεμνημένος, οἷα καὶ ἡμῖν
245 Ζεὺς ἐπὶ ἔργα τίθῃσι διαμπερὲς ἐξέτι πατρῶν.
246 Οὐ γὰρ πυγμάχοι εἰμὲν ἀμύμονες οὐδὲ παλαισταί,
247 ἀλλὰ ποσὶ κραιπνῶς θέομεν καὶ νηυσὶν ἄριστοι,
248 αἰεὶ δ' ἡμῖν δαῖς τε φίλη κίθαρίς τε χοροὶ τε
249 εἵματά τ' ἐξημοιβὰ λοετρά τε θερμὰ καὶ εὐναί.
250 Ἀλλ' ἄγε, Φαιήκων βητάρμονες ὅσσοι ἄριστοι,
251 παίσσατε, ὥς χ' ὁ ξεῖνος ἐνίσπῃ οἷσι φίλοισιν,

- 252 οἴκαδε νοστήσας, ὅσπον περιγινόμεθ' ἄλλων
 253 ναυτιλίῃ καὶ ποσσὶ καὶ ὀρχηστῷ καὶ αἰοιδῇ.
 254 Δημοδόκῳ δέ τις αἶψα κιὼν φόρμιγγα λίγειαν
 255 οἰσέτω, ἥ που κεῖται ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν.”
 256 Ὡς ἔφατ' Ἀλκίνοος θεοεἰκελος, ὦρτο δὲ κῆρυξ
 257 οἷσων φόρμιγγα γλαφυρὴν δόμου ἐκ βασιλῆος.
 258 Αἰσυννῆται δὲ κριτοὶ ἐννέα πάντες ἀνέστην
 259 δῆμιοι, οἳ κατ' ἀγῶνας εὖ πρήσσεσκον ἕκαστα,
 260 λείηναν δὲ χορόν, καλὸν δ' εὖρυναν ἀγῶνα.
 261 Κῆρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθε φέρων φόρμιγγα λίγειαν
 262 Δημοδόκῳ· ὁ δ' ἔπειτα κί' ἐς μέσον· ἀμφὶ δὲ κοῦροι
 263 πρωθῆβαι ἴσταντο, δαήμονες ὀρχηθμοῖο,
 264 πέπληγον δὲ χορὸν θεῖον ποσίν. Αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 265 μαρμαρυγὰς θηεῖτο ποδῶν, θαύμαζε δὲ θυμῷ.

8. Demódoco canta os amores de Ares e Afrodite

- 266 Αὐτὰρ ὁ φορμίζων ἀνεβάλλετο καλὸν ἀεΐδειν²¹
 267 ἀμφ' Ἄρεος φιλότητος εὖστεφάνου τ' Ἀφροδίτης,
 268 ὥς τὰ πρῶτα μίγησαν ἐν Ἥφαιστοιο δόμοισι
 269 λάθρη· πολλὰ δὲ δῶκε, λέχος δ' ἥσχυνε καὶ εὐνὴν
 270 Ἥφαιστοιο ἀνακτος. Ἄφαρ δέ οἱ ἄγγελος ἦλθεν
 271 Ἥλιος, ὃ σφ' ἐνόησε μιγαζομένους φιλότητι.
 272 Ἥφαιστος δ' ὥς οὔν θυμαλγέα μῦθον ἄκουσε,
 273 βῆ ῥ' ἵμεν ἐς χαλκεῶνα, κακὰ φρεσὶ βυσσοδομεύων·

²¹ Os Antigos consideravam o canto do aedo Demódoco sobre os amores de Ares e Afrodite como espúrio, pois nos Poemas Homéricos a mulher de Hefesto é Cáris e não Afrodite. É aquela que ouve Tétis e vai ter com o marido para que ele forje as armas de Aquiles, no canto XVIII da *Ilíada*.

274 ἐν δ' ἔθετ' ἄκμοθέτω μέγαν ἄκμονα, κόπτε δὲ δεσμούς
 275 ἀρρήκτους ἀλύτους, ὄφρ' ἔμπεδον αὖθι μένοιεν.
 276 Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τεῦξε δόλον κεχολωμένος Ἄρει,
 277 βῆ ῥ' ἵμεν ἐς θάλαμον, ὅθι οἱ φίλα δέμνια κεῖτο,
 278 ἀμφὶ δ' ἄρ' ἐρμῖσιν χέε δέσματα κύκλω ἀπάντη·
 279 πολλὰ δὲ καὶ καθύπερθε μελαθρόφιν ἐξεκέχυντο,
 280 ἡϋτ' ἀράχνια λεπτά· τά γ' οὐ κέ τις οὐδὲ ἴδοιτο,
 281 οὐδὲ θεῶν μακάρων· πέρι γὰρ δολόεντα τέτυκτο.
 282 Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα δόλον περὶ δέμνια χεῦεν,
 283 εἷσατ' ἵμεν ἐς Λῆμνον, εὐκτίμενον πτολίεθρον,
 284 ἣ οἱ γαίῳ πολὺ φιλότατη ἐστὶν ἀπασέων.
 285 Οὐδ' ἀλαοσκοπιὴν εἶχε χρυσήνιος Ἄρης,
 286 ὥς ἴδεν Ἥφαιστον κλυτοτέχνην νόσφι κιόντα·
 287 βῆ δ' ἵμεναι πρὸς δῶμα περικλυτοῦ Ἥφαιστοιο,
 288 ἰσχανόων φιλότητος εὖστεφάνου Κυthereίης.
 289 Ἦ δὲ νέον παρὰ πατρὸς ἐρισθενέος Κρονίωνος
 290 ἐρχομένη κατ' ἄρ' ἔξεθ'· ὁ δ' εἴσω δώματος ἦει,
 291 ἐν τ' ἄρα οἱ φῶ χειρὶ ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζε·
 292 “Δεῦρο, φίλη, λέκτρονδε, τραπέιομεν εὐνηθέντες·
 293 οὐ γὰρ ἔθ' Ἥφαιστος μεταδήμιος, ἀλλὰ που ἤδη
 294 οἴχεται ἐς Λῆμνον μετὰ Σίντιας²² ἀγριοφώνους.”
 295 Ὡς φάτο, τῇ δ' ἀσπαστὸν εἰείσατο κοιμηθῆναι.
 296 Τὼ δ' ἐς δέμνια βάντε κατέδραθον· ἀμφὶ δὲ δεσμοὶ
 297 τεχνήεντες ἔχυντο πολύφρονος Ἥφαιστοιο,

²² Os Sínaios, os primeiros habitantes de Lemnos que trataram de Hefesto, quando caiu do Olimpo, ao tentar proteger de Zeus a sua mãe, Hera (Il. 1.594).

298 οὐδέ τι κινῆσαι μελέων ἦν οὐδ' ἀναεῖραι.
299 Καὶ τότε δὴ γίνωσκον, ὅ τ' οὐκέτι φυκτὰ πέλοντο.
300 Ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε περικλυτὸς ἀμφιγυήεις,
301 αὖτις ὑποστρέψας πρὶν Λήμνου γαῖαν ἰκέσθαι·
302 Ἥελιος γάρ οἱ σκοπιὴν ἔχεν εἶπέ τε μῦθον.
303 Βῆ δ' ἵμεναι πρὸς δῶμα, φίλον τετιημένος ἦτορ·
304 ἔσθῃ δ' ἐν προθύροισι, χόλος δέ μιν ἄγριος ἦρει·
305 σμερδαλέον δ' ἐβόησε, γέγωνέ τε πᾶσι θεοῖσι·
306 “Ζεῦ πάτερ ἦδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
307 δεῦθ', ἵνα ἔργα γελαστὰ καὶ οὐκ ἐπιεικτὰ ἴδῃσθε,
308 ὥς ἐμὲ χολὸν ἐόντα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη
309 αἰὲν ἀτιμάζει, φιλέει δ' αἰδῆλον Ἄρηα,
310 οὔνεχ' ὁ μὲν καλὸς τε καὶ ἀρτίπος, αὐτὰρ ἐγὼ γε
311 ἠπεδανὸς γενόμην· ἀτὰρ οὐ τί μοι αἴτιος ἄλλος,
312 ἀλλὰ τοκῆε δύω, τὼ μὴ γείνασθαι ὄφελλον.
313 Ἀλλ' ὄψεσθ', ἵνα τῷ γε καθεύδετον ἐν φιλότῃτι,
314 εἰς ἐμὰ δέμνια βάντες· ἐγὼ δ' ὀρόων ἀκάχημαι.
315 Οὐ μὲν σφεας ἔτ' ἔολπα μίνυνθά γε κειέμεν οὔτῳ,
316 καὶ μάλα περ φιλέοντε· τάχ' οὐκ ἐθελήσετον ἄμφω
317 εὔδειν· ἀλλὰ σφωε δόλος καὶ δεσμὸς ἐρύξει,
318 εἰς ὃ κέ μοι μάλα πάντα πατὴρ ἀποδῶσιν ἔεδνα,
319 ὅσσα οἱ ἐγγυάλιζα κυνώπιδος εἵνεκα κούρης,
320 οὔνεκά οἱ καλὴ θυγάτηρ, ἀτὰρ οὐκ ἐχέθυμος.”
321 Ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἀγέροντο θεοὶ ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ·

322 ἦλθε Ποσειδάων γαιήοχος, ἦλθ' ἐριούνης²³
 323 Ἑρμείας, ἦλθεν δὲ ἄναξ ἐκάεργος Ἀπόλλων.
 324 Θηλύτεραι δὲ θεαὶ μένον αἰδοῖ οἴκοι ἐκάστη.
 325 Ἔσταν δ' ἐν προθύροισι θεοί, δωτῆρες ἐάων·
 326 ἄσβεστος δ' ἄρ' ἐνῶρτο γέλως μακάρεσσι θεοῖσι
 327 τέχνας εἰσορόωσι πολύφρονος Ἥφαιστοιο.
 328 Ὡδε δέ τις εἵπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
 329 “Οὐκ ἀρετᾶ κακὰ ἔργα· κιχάνει τοι βραδὺς ὠκύν,
 330 ὥς καὶ νῦν Ἥφαιστος ἐὼν βραδὺς εἶλεν Ἄρηα,
 331 ὠκύτατόν περ ἐόντα θεῶν οἱ Ὀλυμπον ἔχουσι
 332 χῶλός ἐὼν τέχνησι· τὸ καὶ μοιχάγρι' ὀφέλλει.”
 333 Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
 334 Ἑρμῆν δὲ προσέειπεν ἄναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων·
 335 “Ἑρμεία Διὸς υἱέ, διάκτορε, δῶτορ ἐάων,
 336 ἦ ῥά κεν ἐν δεσμοῖς ἐθέλοις κρατεροῖσι πιεσθεῖς
 337 εὔδειν ἐν λέκτροισι παρὰ χρυσέῃ Ἀφροδίτῃ;”
 338 Τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα διάκτορος Ἀργεῖφόντης·
 339 “Αἶ γὰρ τοῦτο γένοιτο, ἄναξ ἐκατηβόλ' Ἀπολλων.
 340 Δεσμοὶ μὲν τρὶς τόσσοι ἀπείρονες ἀμφὶς ἔχουεν,
 341 ὑμεῖς δ' εἰσορόωτε θεοὶ πᾶσαί τε θέαιναι,
 342 αὐτὰρ ἐγὼν εὔδοιμι παρὰ χρυσέῃ Ἀφροδίτῃ.”
 343 Ὡς ἔφατ', ἐν δὲ γέλως ὥρτ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
 344 Οὐδὲ Ποσειδάωνα γέλως ἔχε, λίσσετο δ' αἰεὶ
 345 Ἥφαιστον κλυτοεργόν ὅπως λύσειεν Ἄρηα·

²³ O epíteto pode provir de Hermes ter sido um deus pastor.

346 καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
347 “Λῦσον· ἐγὼ δέ τοι αὐτὸν ὑπίσχομαι, ὥς σὺ κελεύεις.
348 Τίσειν αἴσιμα πάντα μετ’ ἀθανάτοισι θεοῖσι.”
349 Τὸν δ’ αὖτε προσέειπε περικλυτὸς ἀμφιγυήεις·
350 “Μή με, Ποσειδάων γαίηοιχε, ταῦτα κέλευε·
351 δειλαί τοι δειλῶν γε καὶ ἐγγύαι ἐγγυάσθαι.
352 Πῶς ἂν ἐγὼ σε δέοιμι μετ’ ἀθανάτοισι θεοῖσιν,
353 εἴ κεν Ἄρης οἴχοιτο χρέος καὶ δεσμὸν ἀλύξας;”
354 Τὸν δ’ αὖτε προσέειπε Ποσειδάων ἐνοσίχθων·
355 “Ἥφαιστ’, εἴ περ γάρ κεν Ἄρης χρεῖος ὑπαλύξας
356 οἴχηται φεύγων, αὐτός τοι ἐγὼ τάδε τίσω.”
357 Τὸν δ’ ἡμείβετ’ ἔπειτα περικλυτὸς ἀμφιγυήεις·
358 “Οὐκ ἔστ’ οὐδὲ ἔοικε τεὸν ἔπος ἀρνήσασθαι.”
359 Ὡς εἰπὼν δεσμὸν ἀνίει μένος Ἥφαιστοιο.
360 Τῷ δ’ ἐπεὶ ἐκ δεσμοῖο λύθεν, κρατεροῦ περ ἐόντος,
361 αὐτίκ’ ἀναΐξαντε ὁ μὲν Θρήκηνδε βεβήκει,
362 ἡ δ’ ἄρα Κύπρον ἵκανε φιλομμειδῆς Ἀφροδίτη,
363 ἐς Πάφον, ἔνθα τέ οἱ τέμενος βωμός τε θυήεις.
364 Ἐνθα δέ μιν Χάριτες λοῦσαν καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ
365 ἀμβρότῳ, οἷα θεοὺς ἐπενήνοθεν αἰὲν ἐόντας,
366 ἀμφὶ δὲ εἵματα ἔσσαν ἐπήρατα, θαῦμα ιδέσθαι.
367 Ταῦτ’ ἄρ’ αἰοδὸς ἄειδε περικλυτός· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
368 τέρπετ’ ἐνὶ φρεσὶν ἦσιν ἀκούων ἠδὲ καὶ ἄλλοι
369 Φαίηκες δολιχέρετμοι, ναυσικλυτοὶ ἄνδρες.
370 Ἀλκίνοος δ’ Ἄλιον καὶ Λαοδάμαντα κέλευσε

- 371 μουνὰξ ὀρχήσασθαι, ἐπεὶ σφισιν οὐ τις ἔριζεν.
372 Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν σφαῖραν καλὴν μετὰ χερσὶν ἔλοντο,
373 πορφυρέην, τὴν σφιν Πόλυβος ποίησε δαΐφρων,
374 τὴν ἕτερος ρίπτασκε ποτὶ νέφεα σκιόεντα
375 ἰδνωθεὶς ὀπίσω· ὁ δ' ἀπὸ χθονὸς ὑψὸς' ἀερθεὶς
376 ῥηϊδίως μεθέλεσκε, πάρος ποσὶν οὐδ'ας ἰκέσθαι.
377 Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ σφαῖρην ἄν' ἰθὺν πειρήσαντο,
378 ὀρχεῖσθην δὴ ἔπειτα ποτὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ
379 ταρφέ' ἀμειβομένω· κοῦροι δ' ἐπελήκεον ἄλλοι
380 ἐσταότες κατ' ἀγῶνα, πολὺς δ' ὑπὸ κόμπος ὀρώρει.

9. Reacção dos Feaces ao canto de Demódoco

- 381 Δὴ τότε ἄρ' Ἀλκίνοον προσεφώνεε δῖος Ὀδυσσεύς·
382 “Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
383 ἡμὲν ἀπείλησας βητάρμονας εἶναι ἀρίστους,
384 ἦδ' ἄρ' ἐτοῖμα τέτυκτο· σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα.”

10. Nova intervenção de Alcínoo que pede aos Feaces presentes de hospitalidade para o hóspede

- 385 Ὡς φάτο, γήθησεν δ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο,
386 αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα·
387 “Κέκλυτε, Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες·
388 ὁ ξεῖνος μάλα μοι δοκείι πεπνυμένος εἶναι.
389 Ἄλλ' ἄγε οἱ δῶμεν ξεινήϊον, ὥς ἐπιεικές.
390 Δώδεκα γὰρ κατὰ δῆμον ἀριπρεπέες βασιλῆες

391 ἀρχοὶ κραίνουσι, τρεῖσκαιδέκατος δ' ἐγὼ αὐτός·
392 τῶν οἱ ἕκαστος φᾶρος εὐπλυνὲς ἡδὲ χιτῶνα
393 καὶ χρυσοῖο τάλαντον ἐνείκατε τιμήεντος.
394 Αἶψα δὲ πάντα φέρωμεν ἀολλέα, ὄφρ' ἐνὶ χερσὶ
395 ξεῖνος ἔχων ἐπὶ δόρπον ἦη χαίρων ἐνὶ θυμῷ.
396 Εὐρύαλος δέ ἐ αὐτὸν ἀρεσσάσθω ἐπέεσσι
397 καὶ δώρω, ἐπεὶ οὐ τι ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπεν.”
398 Ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον ἡδ' ἐκέλευον,
399 δῶρα δ' ἄρ' οἰσέμεναι πρόεσαν κήρυκα ἕκαστος.
400 Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπαμείβετο φώνησέν τε·
401 “Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
402 τοιγὰρ ἐγὼ τὸν ξεῖνον ἀρέσσομαι, ὥς σὺ κελεύεις.
403 Δώσω οἱ τόδ' ἄορ παγγάλκεον, ᾧ ἔπι κώπη
404 ἀργυρέη, κολεὸν δὲ νεοπρίστου ἐλέφαντος
405 ἀμφιδεδίνηται· πολέος δέ οἱ ἄξιον ἔσται.”
406 Ὡς εἰπὼν ἐν χερσὶ τίθει ξίφος ἀργυρόηλον,
407 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
408 “Χαῖρε, πάτερ ὦ ξεῖνε· ἔπος δ' εἵ περ τι βέβακται
409 δεινόν, ἄφαρ τὸ φέροιεν ἀναρπάξασαι ἄελλαι.
410 Σοὶ δὲ θεοὶ ἄλοχόν τ' ἰδέειν καὶ πατρίδ' ἰκέσθαι
411 δοῖεν, ἐπεὶ δὴ δηθὰ φίλων ἄπο πῆματα πάσχεις.”
412 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
413 “Καὶ σὺ, φίλος, μάλα χαῖρε, θεοὶ δέ τοι ὄλβια δοῖεν,
414 μηδέ τί τοι ξίφεός γε ποθὴ μετόπισθε γένοιτο
415 τούτου, ὃ δὴ μοι δῶκας ἀρεσσάμενος ἐπέεσσιν.”

416 ἼΗ ῥα, καὶ ἀμφ’ ὥμοισι θέτο ξίφος ἀργυρόηλον.
417 Δύσετό τ’ ἠέλιος, καὶ τῷ κλυτὰ δῶρα παρήεν.
418 Καὶ τὰ γ’ ἐς Ἀλκινόοιο φέρον κήρυκες ἀγαυοί·
419 δεξάμενοι δ’ ἄρα παῖδες ἀμύμονος Ἀλκινόοιο
420 μητρὶ παρ’ αἰδοίῃ ἔθεσαν περικαλλέα δῶρα.
421 Τοῖσιν δ’ ἡγεμόνευ’ ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο,
422 ἐλθόντες δὲ καθίζον ἐν ὑψηλοῖσι θρόνοισι.

11. Alcínoo pede a Arete que vá buscar oferendas para Ulisses

423 Δή ῥα τότε Ἀρήτην προσέφη μένος Ἀλκινόοιο·
424 “Δεῦρο, γύναι, φέρε χηλὸν ἀριπρεπέ’, ἥ τις ἀρίστη·
425 ἐν δ’ αὐτῇ θὲς φᾶρος εὐπλυνὲς ἡδὲ χιτῶνα.
426 Ἀμφὶ δέ οἱ πυρὶ χαλκὸν ἰήνατε, θέρμετε δ’ ὕδωρ,
427 ὄφρα λοεσσάμενός τε ἰδὼν τ’ εὐὲ κείμενα πάντα
428 δῶρα, τὰ οἱ Φαίηκες ἀμύμονες ἐνθάδ’ ἔνεικαν,
429 δαιτί τε τέρπηται καὶ ἀοιδῆς ὕμνον ἀκούων.
430 Καὶ οἱ ἐγὼ τόδ’ ἄλειςον ἐμὸν περικαλλὲς ὀπάσσω,
431 χρύσειον, ὄφρ’ ἐμέθεν μεμνημένος ἤματα πάντα
432 σπένδῃ ἐνὶ μεγάρῳ Δίί τ’ ἄλλοισίν τε θεοῖσιν.”
433 Ὡς ἔφατ’, Ἀρήτη δὲ μετὰ δμοῦσιν ἔειπεν
434 ἀμφὶ πυρὶ στῆσαι τρίποδα μέγαν ὅττι τάχιστα.
435 Αἱ δὲ λοετροχόον τρίποδ’ ἴστασαν ἐν πυρὶ κηλέῳ,
436 ἐν δ’ ἄρ’ ὕδωρ ἔχεαν, ὑπὸ δὲ ξύλα δαῖον ἐλοῦσαι.
437 Γάστρην μὲν τρίποδος πῦρ ἄμφεπε, θέρμετο δ’ ὕδωρ·
438 τόφρα δ’ ἄρ’ Ἀρήτη ξείνῳ περικαλλέα χηλὸν

439 ἐξέφερεν θαλάμοιο, τίθει δ' ἐνὶ κάλλιμα δῶρα,
440 ἐσθῆτα χρυσόν τε, τά οἱ Φαίηκες ἔδωκαν·
441 ἐν δ' αὐτῇ φᾶρος θῆκεν καλόν τε χιτῶνα,
442 καί μιν φωνήσας' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
443 “Αὐτὸς νῦν ἴδε πῶμα, θοῶς δ' ἐπὶ δεσμὸν ἦλλον,
444 μή τίς τοι καθ' ὁδὸν δηλήσεται, ὅππότε' ἂν αὖτε
445 εὔδῃσθα γλυκὺν ὕπνον ἰὼν ἐν νηϊ μελαίνῃ.”
446 Αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκουσε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
447 αὐτίκ' ἐπήρτυε πῶμα, θοῶς δ' ἐπὶ δεσμὸν ἦλε
448 ποικίλον, ὃν ποτὲ μιν δέδαε φρεσὶ πότνια Κίρκη,
449 αὐτόδιον δ' ἄρα μιν ταμίη λούσασθαι ἀνώγει
450 ἔς ῥ' ἀσαμίνθον βάνθ'· ὁ δ' ἄρ' ἀσπασίως ἴδε θυμῷ
451 θερμὰ λοέτρ', ἐπεὶ οὗ τι κομιζόμενός γε θάμιζεν,
452 ἐπεὶ δὴ λίπε δῶμα Καλυψοῦς ἠϊκόμοιο·
453 τόφρα δέ οἱ κομιδὴ γε θεῶν ὥς ἔμπεδος ἦεν.
454 Τὸν δ' ἐπεὶ οὖν δμῳαὶ λοῦσαν καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ,
455 ἀμφὶ δέ μιν χλαῖναν καλὴν βάλλον ἠδὲ χιτῶνα,
456 ἔκ ῥ' ἀσαμίνθου βὰς ἄνδρας μέτα οἰνοποτῆρας
457 ἦϊε·

12. Nausícaa e Ulisses despedem-se

Ναυσικάα δὲ θεῶν ἄπο κάλλος ἔχουσα

458 στῇ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο,
459 θαύμαζεν δ' Ὀδυσῆα ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὀρῶσα,
460 καί μιν φωνήσας' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

461 “Χαῖρε, ξεῖν’, ἵνα καί ποτ’ ἐὼν ἐν πατρίδι γαίῃ
462 μνήσῃ ἐμεῖ’, ὅτι μοι πρώτη ζῳάγρι’ ὀφέλλεις.”
463 Τὴν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
464 “Ναυσικάα, θύγατερ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο,
465 οὔτω νῦν Ζεὺς θεΐῃ, ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης,
466 οἴκαδ’ εἴ τ’ ἐλθέμεναι καὶ νόστιμον ἦμαρ ἰδέσθαι·
467 τῷ κέν τοι καὶ κεῖθι θεῶ ὥς εὐχετοῦμαι
468 αἰεὶ ἤματα πάντα· σὺ γάρ μ’ ἐβίωσας, κούρη.”
469 Ἥ ῥα, καὶ ἐς θρόνον ἵζε παρ’ Ἀλκίνοον βασιλῆα.

13. Ulisses homenajeia o aedo e pede-lhe que cante o estratagema do cavalo de pau

470 Οἱ δ’ ἤδη μοίρας τ’ ἔνεμον κερόωντό τε οἶνον.
471 Κῆρυξ δ’ ἐγγύθεν ἦλθεν ἄγων ἐρίηρον ἀοιδόν,
472 Δημόδοκον, λαοῖσι τετιμένον· εἶσε δ’ ἄρ’ αὐτὸν
473 μέσσω δαιτυμόνων, πρὸς κίονα μακρὸν ἐρείσας.
474 Δὴ τότε κήρυκα προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
475 νώτου ἀποπροταμών, ἐπὶ δὲ πλεῖον ἐλέλειπτο,
476 ἀργιόδοντος ὕος, θαλερὴ δ’ ἦν ἀμφὶς ἀλοιφή·
477 “Κῆρυξ, τῇ δή, τοῦτο πόρε κρέας, ὄφρα φάγησι,
478 Δημοδόκῳ, καὶ μιν προσπύξομαι, ἀχνύμενός περ·
479 πᾶσι γὰρ ἀνθρώποισιν ἐπιχθονίοισιν ἀοιδοὶ
480 τιμῆς ἔμποροί εἰσι καὶ αἰδοῦς, οὔνεκ’ ἄρα σφέας
481 οἶμας Μοῦσ’ ἐδίδαξε, φίλησε δὲ φῦλον ἀοιδῶν.”
482 Ὡς ἄρ’ ἔφη, κῆρυξ δὲ φέρων ἐν χερσὶν ἔθηκεν

483 ἦρφ Δημοδόκῳ· ὁ δ' ἐδέξατο, χαῖρε δὲ θυμῷ.
484 Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἐτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἱάλλον.
485 Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
486 δὴ τότε Δημόδοκον προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
487 “Δημόδοκ', ἔξοχα δὴ σε βροτῶν αἰνίζομ' ἀπάντων·
488 ἢ σέ γε Μοῦσ' ἐδίδαξε, Διὸς πάϊς, ἢ σέ γ' Ἀπόλλων.
489 Λίην γὰρ κατὰ κόσμον Ἀχαιῶν οἶτον ἀείδεις,
490 ὅσσ' ἔρξαν τ' ἔπαθόν τε καὶ ὅσσ' ἐμόγησαν Ἀχαιοί,
491 ὥς τέ που ἢ αὐτὸς παρεὼν ἢ ἄλλου ἀκούσας.
492 Ἄλλ' ἄγε δὴ μετάβηθι καὶ ἵππου κόσμον ἄεισον
493 δουρατέου, τὸν Ἐπειὸς ἐποίησεν σὺν Ἀθήνῃ,
494 ὃν ποτ' ἐς ἀκρόπολιν δόλον ἤγαγε δῖος Ὀδυσσεύς,
495 ἀνδρῶν ἐμπλήσας οἱ Ἴλιον ἐξαλάπαξαν.
496 Αἶ κεν δὴ μοι ταῦτα κατὰ μοῖραν καταλέξεις,
497 αὐτίκ' ἐγὼ πᾶσιν μυθήσομαι ἀνθρώποισιν
498 ὥς ἄρα τοι πρόφρων θεὸς ὤπασε θέσπιν ἀοιδήν.”

14. Demódoco inicia o seu canto

499 Ὡς φάθ', ὁ δ' ὀρμηθεὶς θεοῦ ἄρχετο, φαῖνε δ' ἀοιδήν,
500 ἔνθεν ἐλὼν ὥς οἱ μὲν εὖσσέλμων ἐπὶ νηῶν
501 βάντες ἀπέπλειον, πῦρ ἐν κλισίῃσι βαλόντες,
502 Ἀργεῖοι, τοὶ δ' ἤδη ἀγακλυτὸν ἀμφ' Ὀδυσηῖα
503 ἦατ' ἐνὶ Τρώων ἀγορῇ κεκαλυμμένοι ἵππῳ·
504 αὐτοὶ γάρ μιν Τρῶες ἐς ἀκρόπολιν ἐρύσαντο.
505 Ὡς ὁ μὲν ἐστήκει, τοὶ δ' ἄκριτα πόλλ' ἀγόρευον

506 ἤμενοι ἄμφ' αὐτόν· τρίχα δέ σφισιν ἦνδανε βουλή,
507 ἢ ἐ διατμηῖται κοῖλον δόρυ νηλεῖ χαλκῷ,
508 ἢ κατὰ πετράων βαλέειν ἐρύσαντας ἐπ' ἄκρης,
509 ἢ ἐάαν μέγ' ἄγαλμα θεῶν θελκτήριον εἶναι,
510 τῇ περ δὴ καὶ ἔπειτα τελευτήσεσθαι ἔμελλεν·
511 αἶσα γὰρ ἦν ἀπολέσθαι, ἐπὶν πόλις ἀμφικαλύψη
512 δουράτεον μέγαν ἵππον, ὅθ' ἦατο πάντες ἄριστοι
513 Ἀργεῖοι Τρώεσσι φόνον καὶ κῆρα φέροντες.
514 Ἦειδεν δ' ὥς ἄστὺ διέπραθον υἷες Ἀχαιῶν
515 ἱππόθεν ἐκχύμενοι, κοῖλον λόχον ἐκπρολιπόντες.
516 Ἄλλον δ' ἄλλη ἄειδε πόλιν κεραϊζέμεν αἰπήν,
517 αὐτὰρ Ὀδυσσεῖα προτὶ δώματα Διὶφόβοιο
518 βήμεναι, ἡὔτ' Ἄρηα, σὺν ἀντιθέῳ Μενελάῳ.
519 Κεῖθι δὴ αἰνότατον πόλεμον φάτο τολμήσαντα
520 νικῆσαι καὶ ἔπειτα διὰ μεγάρυμον Ἀθήνην.
521 Ταῦτ' ἄρ' αἰοιδὸς ἄειδε περικλυτός· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
522 τήκετο, δάκρυ δ' ἔδευεν ὑπὸ βλεφάροισι παρειάς.
523 Ὡς δὲ γυνὴ κλαίῃσι φίλον πόσιν ἀμφιπεσοῦσα,
524 ὅς τε ἐῆς πρόσθεν πόλιος λαῶν τε πέσῃσιν,
525 ἄστεϊ καὶ τεκέεσσιν ἀμύνων νηλεὲς ἦμαρ·
526 ἢ μὲν τὸν θνήσκοντα καὶ ἀσπαίροντα ἰδοῦσα
527 ἄμφ' αὐτῷ χυμένη λίγα κωκύει· οἱ δέ τ' ὀπισθε
528 κόπτοντες δούρεσσι μετάφρενον ἠδὲ καὶ ὦμους
529 εἵρερον εἰσανάγουσι, πόνον τ' ἐχέμεν καὶ οἷζύν·
530 τῆς δ' ἐλεεινοτάτῳ ἄχεϊ φθινύθουσι παρειαί·

531 ὥς Ὀδυσσεὺς ἐλεεινὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον εἶβεν.

15. Intervenção de Alcínoo para fazer cessar o canto e pedir a Ulisses que explicasse quem era, para onde ia e quais tinham sido as suas aventuras

532 Ἐνθ' ἄλλους μὲν πάντας ἐλάνθανε δάκρυα λείβων,

533 Ἀλκίνοος δέ μιν οἶος ἐπεφράσατ' ἡδ' ἐνόησεν,

534 ἥμενος ἄγχ' αὐτοῦ, βαρὺ δὲ στενάχοντος ἄκουσεν.

535 Αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα·

536 “Κέκλυτε, Φαιήκων ἡγήτορες ἡδὲ μέδοντες,

537 Δημόδοκος δ' ἤδη σχεθέτω φόρμιγγα λίγειαν·

538 οὐ γάρ πως πάντεσσι χαριζόμενος τάδ' ἀεῖδει.

539 Ἐξ οὗ δορπέομέν τε καὶ ὥρορε θεῖος ἀοιδός,

540 ἐκ τοῦδ' οὗ πω παύσατ' ὀϊζυροῖο γόοιο

541 ὁ ξεῖνος· μάλα πού μιν ἄχος φρένας ἀμφιβέβηκεν.

542 Ἀλλ' ἄγ' ὁ μὲν σχεθέτω, ἴν' ὁμῶς τερπώμεθα πάντες

543 ξεινοδόκοι καὶ ξεῖνος, ἐπεὶ πολὺ κάλλιον οὕτως·

544 εἵνεκα γὰρ ξείνοιο τάδ' αἰδοίοιο τέτυκται,

545 πομπὴ καὶ φίλα δῶρα, τὰ οἱ δίδομεν φιλέοντες.

546 Ἀντὶ κασιγνήτου ξεῖνός θ' ἱκέτης τε τέτυκται

547 ἀνέρι, ὅς τ' ὀλίγον περ ἐπιψαύῃ πραπίδεσσι.

548 Τῷ νῦν μηδὲ σὺ κεῦθε νοήμασι κερδαλέοισιν

549 ὅττι κέ σ' εἴρωμαι· φάσθαι δέ σε κάλλιον ἐστίν.

550 Εἶπ' ὄνομα, ὅττι σε κεῖθι κάλεον μήτηρ τε πατήρ τε,

551 ἄλλοι θ' οἱ κατὰ ἄστρ' οἱ περιναιετάουσιν.

552 Οὐ μὲν γάρ τις πάμπαν ἀνώνυμός ἐστ' ἀνθρώπων,

553 οὐ κακὸς οὐδὲ μὲν ἐσθλός, ἐπὶν τὰ πρῶτα γένηται,
 554 ἀλλ' ἐπὶ πᾶσι τίθενται, ἐπεὶ κε τέκωσι, τοκῆες.
 555 Εἰπὲ δέ μοι γαῖάν τε τεινὴν δῆμόν τε πόλιν τε,
 556 ὄφρα σε τῇ πέμπωσι τιτυσκόμεναι φρεσὶ νῆες.
 557 Οὐ γὰρ Φαιήκεσσι κυβερνητῆρες ἔασιν,
 558 οὐδὲ τι πηδάλι' ἐστί, τά τ' ἄλλαι νῆες ἔχουσιν·
 559 ἀλλ' αὐταὶ ἴσασι νοήματα καὶ φρένας ἀνδρῶν,
 560 καὶ πάντων ἴσασι πόλιας καὶ πίονας ἀγροὺς
 561 ἀνθρώπων, καὶ λαῖτμα τάχισθ' ἄλδος ἐκπερόωσιν
 562 ἡέρι καὶ νεφέλῃ κεκαλυμμέναι· οὐδέ ποτέ σφιν
 563 οὔτε τι πημανθῆναι ἔπι δέος οὔτ' ἀπολέσθαι.
 564 Ἀλλὰ τόδ' ὥς ποτε πατρὸς ἐγὼν εἰπόντος ἄκουσα
 565 Ναυσιθόου²⁴, ὃς ἔφασκε Ποσειδάων' ἀγάσασθαι
 566 ἡμῖν, οὐνεκα πομποὶ ἀπήμονές εἰμεν ἀπάντων.
 567 Φῆ ποτε Φαιήκων ἀνδρῶν περικαλλέα νῆα
 568 ἐκ πομπῆς ἀνιοῦσαν ἐν ἡεροειδέϊ πόντῳ
 569 ῥαισέμεναι, μέγα δ' ἦμιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψειν.
 570 Ὡς ἀγόρευ' ὁ γέρων· τὰ δέ κεν θεὸς ἦ τελέσειεν,
 571 ἢ κ' ἀτέλεστ' εἶη, ὥς οἱ φίλον ἔπλετο θυμῷ.
 572 Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
 573 ὅππῃ ἀπεπλάγχθης τε καὶ ἄς τινας ἵκεο χώρας
 574 ἀνθρώπων, αὐτοὺς τε πόλιάς τ' ἐὺ ναιεταούσας,
 575 ἡμὲν ὅσοι χαλεποὶ τε καὶ ἄγριοι οὐδὲ δίκαιοι,
 576 οἳ τε φιλόξεinoι καὶ σφιν νόος ἐστὶ θεοῦδής.

²⁴ Nausítoο, que significa nauta veloz.

- 577 Εἰπέ δ' ὅ τι κλαίεις καὶ ὀδύρεαι ἔνδοθι θυμῷ
578 Ἀργείων Δαναῶν ἰδὲ Ἰλίου οἶτον ἀκούων.
579 Τὸν δὲ θεοὶ μὲν τεύξαν, ἐπεκλώσαντο δ' ὄλεθρον
580 ἀνθρώποις, ἵνα ᾗσι καὶ ἐσσομένοισιν ἀοιδῇ.
581 ἼΗ τίς τοι καὶ πηρὸς ἀπέφθιτο Ἰλιόθι πρὸ
582 ἐσθλὸς ἐὼν, γαμβρὸς ἢ πενθερός, οἳ τε μάλιστα
583 κήδιστοι τελέθουσι μεθ' αἷμά τε καὶ γένος αὐτῶν;
584 ἼΗ τίς που καὶ ἐταῖρος ἀνὴρ κεχαρισμένα εἰδώς,
585 ἐσθλός; Ἐπεὶ οὐ μὲν τι κασιγνήτοιο χερείων
586 γίγνεται ὅς κεν ἐταῖρος ἐὼν πεπνυμένα εἰδῇ.”

Nausícaa chega ao palácio e Ulisses age segundo as instruções da princesa

- 1 Ὡς ὁ μὲν ἔνθ' ἤρᾱτο πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
2 κούρην δὲ προτὶ ἄστυ φέρειν μένος ἡμιόνοιϊν.
3 Ἦ δ' ὅτε δὴ οὗ πατρὸς ἀγκαλυτὰ δώμαθ' ἵκανε,
4 στῆσεν ἄρ' ἐν προθύροισι, κασίγνητοι δέ μιν ἀμφὶς
5 ἴσταντ' ἀθανάτοισ' ἐναλίγκιοι, οἳ ῥ' ὑπ' ἀπήνης
6 ἡμιόνους ἔλυνον ἐσθῆτά τε ἔσφερρον εἴσω.
7 Αὐτὴ δ' ἐξ θάλαμον ἐὼν ἦϊε· δαῖε δέ οἱ πῦρ
8 γρη῏ς Ἀπειραΐη, θαλαμηπόλος Εὐρυμέδουσα,
9 τήν ποτ' Ἀπείρηθεν νέες ἤγαγον ἀμφιέλισσαι,
10 Ἀλκινόῳ δ' αὐτὴν γέρας ἔξελον, οὔνεκα πᾶσι
11 Φαιήκεσσιν ἄνασσε, θεοῦ δ' ὥς δῆμος ἄκουεν·
12 ἣ τρέφε Ναυσικάαν λευκώλενον ἐν μεγάροισιν.
13 Ὡς οἱ πῦρ ἀνέκαιε καὶ εἴσω δόρπον ἐκόσμιε.

Odisseia

Notas:

Ἀπειραΐη (v.8): “de Apire”

1. Traduza o texto em português correcto.
2. Exercícios:
  - 2.1. Indique o caso e justifique:
    - a) (προτὶ) ἄστυ (v.2)
    - b) ἡμιόνοιϊν (v.2)
    - c) (ἐν) προθύροισι (v.4)
    - d) (ὑπ') ἀπήνης (v.5)
    - e) νέες (v.9)

- f) οἱ (v.13)
- 2.2. Classifique morfológicamente:
- ἦρᾶτο (v.1)
  - στῆσεν (v.4)
  - ἴσταντ' (v.5)
- 2.3. Indique dez características da língua homérica, diferentes entre si, explique-as e refaça as formas em ático.
- 2.4. Escanda os versos 10 e 11, sem se esquecer de marcar a designar a cesura encontrada.
- 2.5. Conjugue o verbo *κοσμέω* no imperfeito do indicativo, fazendo as contracções.
- 2.6. Conjugue o verbo *ἵστημι* no presente do indicativo da voz activa.
- 2.7. Tendo em conta o estudo que fez dos finais locativos explique a forma *Ἀπείρηθεν* (v.9). Indique outros finais locativos que conheça e explique-os.
- 2.8. Tendo em conta o estudo que faz da lei de Grassmann, explique a alternância de *τρέφω* e *θρέψω*.
- 2.9. Escreva em grego (use três características próprias da língua épica e explique-as):

Eurimedusa (Εὐρυμέδουσα, ης) fora levada (ἄγω) pelas naus (ναῦς, νηός) recurvas (ἀμφέλισσα, ης), de Apire, para ser dada como presente ao magnânimo (μεγαλήτωρ, ορος) Alcínoo, que governava (ἀνάσσω com gen.) os Feaces.

Ficha nº 2

Ulisses chega ao palácio de Alcínoo envolto numa nuvem que se dissipa no momento de se dirigir ao rei e a sua esposa Arete

- 1 Αὐτὰρ ὁ βῆ διὰ δῶμα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς
- 2 πολλὴν ἥερ' ἔχων, ἣν οἱ περίχευεν Ἀθήνη,
- 3 ὄφρ' ἵκετ' Ἀρήτην τε καὶ Ἀλκίνοον βασιλῆα.
- 4 Ἀμφὶ δ' ἄρ' Ἀρήτης βάλε γούνασι χεῖρας Ὀδυσσεύς,
- 5 καὶ τότε δῆ ρ' αὐτοῖο πάλιν χύτο θέσφατος ἄηρ.
- 6 Οἱ δ' ἄνεω ἐγένοντο δόμον κάτα φῶτα ἰδόντες,
- 7 θαύμαζον δ' ὀρόωντες· ὁ δ' ἐλλιτάνευεν Ὀδυσσεύς·
- 8 “Ἀρήτη, θύγατερ Ῥηξήνορος ἀντιθέοιο,

- 9   σόν τε πόσιν σά τε γούναθ' ἰκάνω πολλὰ μογήσας,
 10   τούσδε τε δαιτυμόνας, τοῖσιν θεοὶ ὄλβια δοῖεν
 11   ζώμεναι.

Odisseia

1. Traduza o texto em português correcto.
2. Exercícios:
  - 2.1. Indique o caso e justifique:
    - a) (διὰ) δῶμα (v.1)
    - b) γούνασι (v.4)
  - 2.2. Indique o modo e justifique:
    - a) ἔκετ' (v.3)
    - b) ὀρόωντες (v.7)
    - c) μογήσας (v.9)
    - d) δοῖεν (v.10)
  - 2.3. Reescreva em ático e explique:
  - 2.4.
    - a) περίχευεν (v.2)
    - b) γούνασι (v.4)
    - c) αὐτοῖο (v.5)
    - d) ὀρόωντες (v.7)
    - e) ζώμεναι (v.11)
  - 2.5. Escanda dois versos à sua escolha no trecho que leu.
  - 2.6. Do ponto de vista estilístico comente e explique o sintagma δόμον κατά (v.6)
  - 2.7. À luz da lei de Grassmann explique a forma θέσφατος (v.5).
  - 2.8. Indique o valor sintáctico do particípio ἔχων (v.2) e refira quatro participios com o mesmo valor.
  - 2.9. Escreva em grego (use um final locativo e duas características da língua épica na resolução deste exercício; explique-os em nota):
 Arete e o magnânimo (μεγαλήτωρ, ορος) Alcínoo deram ao divino Ulisses uma escolta (πομπή, ἦς) para que chegasse (ικνέομαι) a casa são e salvo (ἀβλαβής, ἐς).

Ficha nº 3

Ulisses suplica auxílio à rainha Arete, esposa de Alcínoo e filha de Rexenor. Equeneu repreende Alcínoo por não estar a receber de forma apropriada o estrangeiro e diz-lhe o que deve fazer.

- 1 Ἀρήτη, θύγατερ Ῥηξήνορος ἀντιθέοιο
2 σὸν τε πόσιν σά τε γούναθ' ἰκάνω πολλὰ μογήσας
3 τούσδε τε δαιτυμόνας τοῖσιν θεοὶ ὄλβια δοῖεν
4 ζώεμεναι, καὶ παισὶν ἐπιτρέψειεν ἕκαστος
5 κτήματ' ἐνὶ μεγάροισι γέρας θ' ὃ τι δῆμος ἔδωκεν.
6 Αὐτὰρ ἐμοὶ πομπὴν ὀτρύνετε πατρίδ' ἰκέσθαι
7 θάσσον, ἐπεὶ δὴ δηθὰ φίλων ἅπο πῆματα πάσχω”
8 “Ὡς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἔζετ' ἐπ' ἐσχάρη ἐν κονίησι
9 παρ πυρί· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
10 Ὅψε δὲ δὴ μετέειπε γέρον ἥρως Ἑχένης,
11 ὃς δὴ Φαιήκων ἀνδρῶν προγενέστερος ἦεν
12 καὶ μύθοισι κέκαστο, παλαιὰ τε πολλὰ τε εἰδώς·
13 ὃ σφιν εὐφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
14 “Ἀλκίνο', οὐ μὲν τοι τόδε κάλλιον οὐδὲ ἔοικε,
15 ξεῖνον μὲν χαμαὶ ἦσθαι ἐπ' ἐσχάρη ἐν κονίησιν\
16 οἷδε δὲ σὸν μῦθον ποτιδέγμενοι ἰσχανόωνται.
17 Ἀλλ' ἄγε δὴ ξεῖνον μὲν ἐπὶ θρόνου ἀργυροήλου
18 ἕσσον ἀναστήσας, σὺ δὲ κηρύκεσσι κέλευσον
19 οἶνον ἐπικρῆσαι, ἵνα καὶ Διὶ τερπικεραύνῳ
20 σπείσομεν, ὅς θ' ἰκέτησιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ·
21 δόρπον δὲ ξείνῳ ταμὶὶ δότῳ ἔνδον ἐόντων.”

Odysseia

1. Traduza o texto em português correcto.

2. Exercícios:
- 2.1. Escanda cinco versos a partir do início da fala de Equeneu, marcando sempre a cesura.
- 2.2. Faça um comentário dialectal, indicando a que dialecto as formas pertencem e como seriam em ático.
- 2.3. Classifique morfologicamente:
- a) μογήσας (enuncie) (v.2)
  - b) δοῖεν (conjugue) (v.3)
  - c) ὀτρύνετε (conjugue) (v.6)
  - d) ἰκέσθαι (v.6)
  - e) κέκαστο (conjugue) (v.12)
  - f) κέλευσον (conjugue) (v.18)
- 2.4. Explique o acento de ἄπο (v.7)
- 2.5. Explique a forma μετέειπε (v.10)
- 2.6. Explique a forma ἰσχανόωνται (v.16)
3. Preencha o seguinte quadro com o vocabulário básico do texto:

Substantivos	Significado ou sinónimo	Adjectivos	Significado ou sinónimo	Verbos	Significado ou sinónimo

Ficha nº 4

Ulisses fala a Alcínoo

- 1 Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
- 2 “Ἀλκίνο’, ἄλλο τί τοι μελέτω φρεσὶν·οὐ γὰρ ἐγὼ γε
- 3 ἀθανάτοισιν ἔοικα, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
- 4 οὐδέμας οὐδὲ φυήν, ἀλλὰ θνητοῖσι βροτοῖσιν·
- 5 οὓς τινας ὑμεῖς ἴστε μάλιστ’ ὀχέοντας οἷζυν
- 6 ἀνθρώπων, τοῖσιν κεν ἐν ἄλγεσιν ἰσωσαίμην.
- 7 Καὶ δ’ ἔτι κεν καὶ πλείον’ ἐγὼ κακὰ μυθησαίμην,
- 8 ὅσσα γε δὴ ξύμπαντα θεῶν ἰότητι μόγησα.
- 9 Ἀλλ’ ἐμὲ μὲν δορπῆσαι ἐάσατε κηδόμενόν περ·
- 10 οὐ γάρ τι στυγερῇ ἐπὶ γαστέρι κύντερον ἄλλο
- 11 ἔπλετο, ἢ τ’ ἐκέλευσεν ἔο μνήσασθαι ἀνάγκη
- 12 καὶ μάλα τειρόμενον καὶ ἐνὶ φρεσὶ πένθος ἔχοντα,
- 13 ὥς καὶ ἐγὼ πένθος μὲν ἔχω φρεσίν, ἡ δὲ μάλ’ αἰεὶ
- 14 ἐσθέμεναι κέλεται καὶ πινέμεν, ἐκ δέ με πάντων
- 15 ληθάνει, ὅσσ’ ἔπαθον, καὶ ἐνιπλησθῆναι ἀνώγει.

Odisseia

1. Traduza o texto em português correcto.
2. Exercícios:
  - 2.1. Escanda os cinco primeiros versos da fala de Ulisses e marque a respectiva cesura.
  - 2.2. Classifique morfologicamente:
    - a) Μελέτω (conjugue)
    - b) ἴστε (conjugue) (v.5)
    - c) ὀχέοντας (enuncie) (v.5)
    - d) ἰωσαίμην (conjugue) v.6
    - e) ἐνιπλησθῆναι (v.15)
  - 2.3. Identifique o caso e justifique:
    - a) δέμας (v.4)
    - b) θεῶν (v.8)
    - c) ἔο (v.11)
  - 2.4. Faça um comentário dialectal, indicando a que dialecto as formas pertencem e como seriam em ático.
3. Preencha o seguinte quadro com o vocabulário básico do texto:

Substantivos	Significado ou sinónimo	Adjectivos	Significado ou sinónimo	Verbos	Significado ou sinónimo

Ficha nº 5

Diz o Ciclope a Ulisses

- 1 “Νήπιος εἰς, ὦ ξεῖν’, ἥ τηλόθεν εἰλήλουθας,
- 2 ὅς με θεοὺς κέλειαι ἥ δειδίμεν ἥ ἀλέασθαι.
- 3 οὐ γὰρ Κύκλωπες Διὸς αἰγιόχου ἀλέγουσιν
- 4 οὐδὲ θεῶν μακάρων, ἐπεὶ ἥ πολὺ φέρτεροί εἰμεν.
- 5 Οὐδ’ ἂν ἐγὼ Διὸς ἔχθος ἀλευάμενος πεφιδοίμην
- 6 οὔτε σεῦ οὔθ’ ἐτάρων, εἰ μὴ θυμός με κελεύοι.
- 7 Ἀλλὰ μοι εἴφ’ ὅπῃ ἔσχες ἰὼν εὐεργέα νῆα,
- 8 ἥ που ἐπ’ ἐσχατιῆς ἦ καὶ σχεδόν, ὄφρα δαείω.”
- 9 “Ὡς φάτο πειράζων, ἐμὲ δ’ οὐ λάθεν εἰδότα πολλὰ,
- 10 ἀλλὰ μιν ἄψορρον προσέφην δολίοις ἐπέεσσι·
- 11 “Νέα μὲν μοι κατέαξε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,

- 12 πρὸς πέτρῃσι βαλὼν ὑμῆς ἐπὶ πείρασι γαίης,
 13 ἄκρῃ προσπελάσας· ἄνεμος δ' ἐκ πόντου ἔνεικεν·
 14 αὐτὰρ ἐγὼ σὺν τοῖσδε ὑπέκφυγον αἰπὺν ὄλεθρον.”

Odisseia

1. Traduza o texto em português correcto.
2. Exercícios:
  - 2.1. Tendo em conta o estudo que fez sobre o valor aspectual do optativo, estabeleça a distinção entre πεφιδοίμην (v.5) e κελεύοι (v.6).
  - 2.2. Transcreva o excerto que leu para ático.
  - 2.3. Classifique morfologicamente:
    - a) εἰλήλουθας (v.1) (conjugue)
    - b) εἴφ' (v.7)
    - c) δαείω (v.8)
    - d) προσπελάσας (v.13) (enuncie)
  - 2.4. Indique o caso e justifique:
    - a) με (v.2)
    - b) Διὸς αἰγιόχου (v.3)

Ficha nº 6

Ulisses, intrigado com o desaparecimento de alguns dos companheiros, vai ao palácio de Circe. Esta recebe-o oferecendo-lhe uma beberagem; surpreendida com o facto de a poção não fazer qualquer efeito em Ulisses, interpela-o da seguinte forma:

- 1 “Τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἡδὲ τοκῆες;
 2 θαῦμά μ' ἔχει, ὥς οὔ τι πιὼν τάδε φάρμακ' ἐθέλχθης.
 3 Οὐδὲ γὰρ οὐδέ τις ἄλλος ἀνὴρ τάδε φάρμακ' ἀνέτλη,
 4 ὃς κε πῖη καὶ πρῶτον ἀμείψεται ἔρκος ὀδόντων.
 5 Σοὶ δέ τις ἐν στήθεσσιν ἀκήλητος νόος ἐστίν.
 6 Ἥ σύ γ' Ὀδυσσεύς ἐσσι πολύτροπος, ὃν τέ μοι αἰεὶ
 7 φάσκεν ἐλεύσεσθαι χρυσόρραπις Ἀργεϊφόντης,

- 8 ἐκ Τροίης ἀνιόντα θοῇ σὺν νηϊ̣ μελαίνῃ.
- 9 Ἀλλ’ ἄγε δὴ κολεῶ̣ μὲν ἄορ̣ θεοῦ, νῶϊ̣ δ’ ἔπειτα
- 10 εὐνῆς ἡμετέρης ἐπιβήμεν, ὄφρα μιγέντε
- 11 εὐνῇ καὶ φιλότῃτι πεποιθόμεν ἀλλήλοισιν.” (...)
- Responde-lhe Ulisses:
- 12 “Οὐδ’ ἂν ἐγὼ γ’ ἐθέλοιμι τεῆς ἐπιβήμεναι εὐνῆς,
- 13 εἰ μή μοι τλαίης γε, θεά, μέγαν ὄρκον ὁμόσσαι,
- 14 μή τί μοι αὐτῷ̣ πῆμα κακὸν βουλευσέμεν ἄλλο.’

Odisseia

1. Traduza o texto em português correcto.
2. Exercícios:
  - 2.1. Estabeleça a diferença aspectual entre os conjuntivos πίη/ (v.4) e ἐπιβήμεν (v.10).
  - 2.2. Reescreva em ático os versos 6-8 (pode manter as elisões).
  - 2.3. Escreva um verso (ou meramente uma frase), em língua homérica, que pudesse suceder-se à fala de Circe e introduzir a fala de Ulisses.
  - 2.4. Indique o caso e justifique:
    - a) ὁδόντων (v. 4)
    - b) εὐνῇ καὶ φιλότῃτι (v.11)´
  - 2.5. Classifique morfologicamente:
    - a) θεοῦ (v.9)
    - b) μιγέντε (v.10)
    - c) βουλευσέμεν (v.14)

1. Aquiles lembra-se de Pátroclo e avilta o cadáver de Heitor

- 1   Λῦτο δ' ἄγών, λαοὶ δὲ θοᾶς ἐπὶ νῆας ἕκαστοι
2   ἐσκίδναντ' ἰέναι. Τοὶ μὲν δόρποιο μέδοντο
3   ὕπνου τε γλυκεροῦ ταρπήμεναι· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
4   κλαῖε φίλου ἐτάρου μεμνημένος, οὐδέ μιν ὕπνος
5   ἦρει πανδαμάτωρ, ἀλλ' ἐστρέφετ' ἔνθα καὶ ἔνθα,
6   Πατρόκλου ποθέων ἀνδροτῆτά²⁵ τε καὶ μένος ἦϋ,
7   ἦδ' ὅποσα τολύπευσε σὺν αὐτῷ καὶ πάθεν ἄλγεα,
8   ἀνδρῶν τε πτολέμους ἀλεγεινά τε κύματα πείρων·
9   τῶν μιμνησκόμενος θαλερὸν κατὰ δάκρυον εἴβεν,
10   ἄλλοτ' ἐπὶ πλευρὰς κατακείμενος, ἄλλοτε δ' αὖτε
11   ὕπτιος, ἄλλοτε δὲ πρηνῆς· τοτὲ δ' ὀρθὸς ἀναστὰς
12   δινεύεσκ' ἀλύων παρὰ θῖν' ἀλός²⁶· οὐδέ μιν ἠὼς
13   φαινομένη λήθεσκεν ὑπεῖρ ἄλλα τ' ἠϊόνας τε.
14   Ἀλλ' ὃ γ' ἐπεὶ ζεύξειεν²⁷ ὑφ' ἄρμασιν ὠκέας ἵππους,
15   Ἔκτορα δ' ἔλκεσθαι δησάσκετο δίφρου ὀπισθεν,
16   τρὶς δ' ἐρύσας περὶ σῆμα Μενoitιάδαο θανόντος
17   αὖτις ἐνὶ κλισίῃ πανέσκετο, τὸν δέ τ' ἔασκεν
18   ἐν κόνι ἐκτανύσας προπρηνέα· τοῖο δ' Ἀπόλλων
19   παῖσαν ἀεικείην ἄπεχε χροῖ φῶτ' ἐλεαίρων
20   καὶ τεθνηότα περ· περὶ δ' αἰγίδι πάντα κάλυπτε
21   χρυσείῃ, ἵνα μή μιν ἀποδρύφοι ἐλκυστάζων.
22   ᾽Ως ὃ μὲν Ἔκτορα δῖον ἀείκιζεν μενεαίνων·

²⁵ Equivalente a *ἀνδροτῆτα*.

²⁶ Aquiles, na *Ilíada*, costuma procurar a margem para se isolar.

²⁷ O optativo exprime no verso a repetição da acção.

2. Os deuses condoem-se de Heitor; apenas Atena, Posídon e Hera lhe são

hostis

- 23 τὸν δ' ἐλεαίρεσκον μάκαρες θεοὶ εἰσορόωντες,
24 κλέψαι δ' ὀτρύνεσκον εὖσκοπον Ἀργειφόντην.
25 Ἐνθ' ἄλλοις μὲν πᾶσιν ἐήνδανεν, οὐδέ ποθ' Ἥρη
26 οὐδὲ Ποσειδάων' οὐδὲ γλαυκῶπιδι κούρη,
27 ἀλλ' ἔχον ὥς σφιν πρῶτον ἀπήχθετο Ἴλιος ἱρή
28 καὶ Πριάμος καὶ λαὸς Ἀλεξάνδρου ἔνεκ' ἄτης,
29 ὃς νείκεσσε θεὰς ὅτε οἱ μέσσαιλον ἵκοντο,
30 τὴν δ' ἦνυσ' ἥ οἱ πόρε μαχλοσύνην ἀλεγεινὴν
31 ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐκ τοῖο δυωδεκάτη γένητ' ἡώς,
32 καὶ τότ' ἄρ' ἀθανάτοισι μετηύδα Φοῖβος Ἀπόλλων·
33 “Σχέτλιοί ἐστε θεοί, δηλήμονες· οὐ νύ ποθ' ὑμῖν
34 Ἐκτωρ μηρί' ἔκκε βοῶν αἰγῶν τε τελείων;
35 Τὸν νῦν οὐκ ἔτλητε νέκυν περ ἐόντα σαῶσαι,
36 ἦ τ' ἀλόχῳ ἰδέειν καὶ μητέρι καὶ τέκεϊ ᾧ
37 καὶ πατέρι Πριάμῳ λαοῖσί τε, τοί κέ μιν ᾧκα
38 ἐν πυρὶ κήαιεν καὶ ἐπὶ κτέρεα κτερίσαιεν.
39 Ἀλλ' ὅλοῦ Ἀχιλῆϊ, θεοί, βούλεσθ' ἐπαρήγειν,
40 ᾧ οὔτ' ἄρ φρένες εἰσὶν ἐναίσιμοι οὔτε νόημα
41 γναμπτὸν ἐνὶ στήθεσσι, λέων δ' ὥς ἄγρια οἶδεν,
42 ὃς τ' ἐπεὶ ἄρ μεγάλη τε βίη καὶ ἀγήνορι θυμῷ
43 εἷξας εἶσ' ἐπὶ μῆλα βροτῶν ἵνα δαῖτα λάβησιν·
44 ὥς Ἀχιλεὺς ἔλεον μὲν ἀπώλεσεν, οὐδέ οἱ αἰδῶς
45 γίγνεται, ἦ τ' ἄνδρας μέγα σίνεται ἢ δ' ὀνίνησι.

46 Μέλλει μὲν πού τις καὶ φίλτερον ἄλλον ὀλέσσαι
47 ἢ ἐκασίγνητον ὁμογάστριον ἢ ἐκ καὶ υἱόν·
48 ἀλλ' ἦτοι κλαύσας καὶ ὀδυράμενος μεθέηκε·
49 τλητὸν γὰρ Μοῖραι θυμὸν θέσαν ἀνθρώποισιν.
50 Αὐτὰρ ὃ γ' Ἴκτορα δῖον, ἐπεὶ φίλον ἦτορ ἀπηύρα,
51 ἵππων ἐξάπτων περὶ σῆμ' ἐτάριοιο φίλοιο
52 ἔλκει· οὐ μὴν οἱ τό γε κάλλιον οὐδέ τ' ἄμεινον.
53 Μὴ ἀγαθῷ περ ἐόντι νεμεσσηθέωμέν οἱ ἡμεῖς·
54 κωφὴν γὰρ δὴ γαῖαν ἀεικίζει μενεαίνων.”
55 Τὸν δὲ χολωσαμένη προσέφη λευκώλενος Ἥρη·
56 “Εἵη κεν καὶ τοῦτο τεὸν ἔπος, ἀργυρότοξε,
57 εἰ δὴ ὁμὴν Ἀχιλῆϊ καὶ Ἴκτορι θήσετε τιμὴν.
58 Ἴκτωρ μὲν θνητός τε γυναικὰ τε θήσατο μαζόν·
59 αὐτὰρ Ἀχιλλεύς ἐστι θεᾶς γόνος, ἣν ἐγὼ αὐτὴ
60 θρέψα τε καὶ ἀτίτηλα καὶ ἀνδρὶ πόρον παράκοιτιν,
61 Πηλεΐ, ὃς περὶ κῆρι φίλος γένετ' ἀθανάτοισι.
62 Πάντες δ' ἀντιάσθε θεοὶ γάμου· ἐν δὲ σὺ τοῖσι
63 δαίνυ' ἔχων φόρμιγγα κακῶν ἔταρ', αἰὲν ἄπιστε.”

3. Zeus intervém e manda chamar Tétis

64 Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·
65 “Ἥρη, μὴ δὴ πάμπαν ἀποσκύδμαινε θεοῖσιν·
66 οὐ μὲν γὰρ τιμὴ γε μί' ἔσσεται· ἀλλὰ καὶ Ἴκτωρ
67 φίλτατος ἔσκε θεοῖσι βροτῶν οἱ ἐν Ἰλίῳ εἰσὶν·
68 ὥς γὰρ ἔμοιγ', ἐπεὶ οὗ τι φίλων ἡμάρτανε δώρων.

69 Οὐ γάρ μοί ποτε βωμὸς ἐδεύετο δαιτὸς εἵσης,
70 λοιβῆς τε κνίσσης τε· τὸ γὰρ λάχομεν γέρας ἡμεῖς.
71 Ἀλλ' ἦτοι κλέψαι μὲν ἐάσομεν – οὐδέ πη ἔστι –
72 λάθρη Ἀχιλλῆος θρασὺν Ἕκτορα· ἦ γὰρ οἱ αἰεὶ
73 μήτηρ παρμέμβλωκεν ὁμῶς νύκτας τε καὶ ἦμαρ.
74 Ἀλλ' εἴ τις καλέσειε θεῶν Θέτιν ἄσσον ἐμεῖο,
75 ὄφρα τί οἱ εἴπω πυκινὸν ἔπος, ὥς κεν Ἀχιλλεὺς
76 δώρων ἐκ Πριάμοιο λάχῃ ἀπὸ θ' Ἕκτορα λύσῃ.
77 Ὡς ἔφατ', ὦρτο δὲ Ἴρις ἀελλόπος ἀγγελέουσα,
78 μεσσηγὺς δὲ Σάμου τε καὶ Ἴμβρου παιπαλοέσσης
79 ἔνθορε μείλανι πόντῳ· ἐπεστονάχησε δὲ λίμνη.
80 Ἦ δὲ μολυβδαίνη ἰκέλη ἐς βυσσὸν ὄρουσεν,
81 ἥ τε κατ' ἀγραύλοιο βοὸς κέρας ἐμβεβαυῖα
82 ἔρχεται ὠμηστῆσιν ἐπ' ἰχθύσι κῆρα φέρουσα.
83 Εὗρε δ' ἐνὶ σπηΐ γλαφυρῷ Θέτιν, ἀμφὶ δ' ἄρ' ἄλλαι
84 εἶαθ' ὀμηγερέες ἄλλαι θεαί· ἦ δ' ἐνὶ μέσσης
85 κλαῖε μόρον οὗ παιδὸς ἀμύμονος, ὅς οἱ ἔμελλε
86 φθίσεσθ' ἐν Τροίῃ ἐριβώλακι, τηλόθι πάτρης.
87 Ἀγχοῦ δ' ἵσταμένη προσέφη πόδας ὠκέα Ἴρις·
88 “Ὅρσο, Θέτι· καλεῖ Ζεὺς ἄφθιτα μῆδεα εἰδώς.”
89 Τὴν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα
90 “Τίπτέ με κεῖνος ἄνωγε μέγας θεός; Αἰδέομαι δὲ
91 μίσγεσθ' ἀθανάτοισιν, ἔχω δ' ἄχε' ἄκριτα θυμῷ.
92 Εἴμι μὲν, οὐδ' ἄλιον ἔπος ἔσσεται ὅττι κεν εἴπῃ.”
93 Ὡς ἄρα φωνήσασα κάλυμ' ἔλε δῖα θεάων

94   κυάνεον, τοῦ δ' οὐ τι μελάντερον ἔπλετο ἔσθος.
95   Βῆ δ' ἰέναι, πρόσθεν δὲ ποδήνεμος ὠκέα. Ἴρις
96   ἡγεῖτ'· ἀμφὶ δ' ἄρα σφι λιάζετο κύμα θαλάσσης.
97   Ἀκτὴν δ' ἐξαναβᾶσαι ἐς οὐρανὸν ἀϊχθήτην,
98   εὗρον δ' εὐρύοπα Κρονίδην, περὶ δ' ἄλλοι ἅπαντες
99   εἶαθ' ὀμηγερέες μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες.
100   Ἦ δ' ἄρα παρ Διὶ πατρὶ καθέζετο, εἶξε δ' Ἀθήνη.
101   Ἦρῃ δὲ χρύσειον καλὸν δέπας ἐν χερὶ θῆκε
102   καὶ ῥ' εὖφρην' ἐπέεσσι· Θέτις δ' ὥρεξε πιούσα.
103   Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
104   “Ἦλυθες Οὐλυμπόνδε, θεὰ Θέτι, κηδομένη περ,
105   πένθος ἄλαστον ἔχουσα μετὰ φρεσίν· οἶδα καὶ αὐτός·
106   ἀλλὰ καὶ ὥς ἐρέω τοῦ σ' εἵνεκα δεῦρο κάλεσσα.
107   Ἐννῆμαρ δὴ νεῖκος ἐν ἀθανάτοισιν ὄρωρεν
108   Ἕκτορος ἀμφὶ νέκυνι καὶ Ἀχιλλῆϊ πτολιπόρθῳ·
109   κλέψαι δ' ὀτρύνεσκον εὖσκοπον Ἀργειφόντην·
110   αὐτὰρ ἐγὼ τόδε κῦδος Ἀχιλλῆϊ προτιάπτω,
111   αἰδῶ καὶ φιλότητα τεῖην μετόπισθε φυλάσσων.
112   Αἶψα μάλ' ἐς στρατὸν ἐλθὲ καὶ υἱεῖ σφ' ἐπίτειλον·
113   σκύζεσθαί οἱ εἰπὲ θεούς, ἐμὲ δ' ἔξοχα πάντων
114   ἀθανάτων κεχολῶσθαι, ὅτι φρεσὶ μαινομένησιν
115   Ἕκτορ' ἔχει παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν οὐδ' ἀπέλυσεν,
116   αἷ κέν πως ἐμέ τε δείσῃ ἀπό θ' Ἕκτορα λύσῃ.
117   Αὐτὰρ ἐγὼ Πριάμῳ μεγαλήτορι Ἴριν ἐφήσω
118   λύσασθαι φίλον υἱὸν, ἰόντ' ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,

119 δῶρα δ' Ἀχιλλῆϊ φερέμεν, τά κε θυμὸν ἰήνη.

4. Tétis obedece a Zeus e vai falar com o seu filho

120 ὦς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα,
121 βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων ἄϊξασα,
122 ἶξεν δ' ἐς κλισίην οὗ υἱέος· ἐνθ' ἄρα τὸν γε
123 εὔρ' ἀδινὰ στενάχοντα· φίλοι δ' ἄμφ' αὐτὸν ἐταῖροι
124 ἐσσυμένως ἐπένοντο καὶ ἐντύνοντο ἄριστον·
125 τοῖσι δ' οἷς λάσιος μέγας ἐν κλισίῃ ἱέρευτο.
126 Ἦ δὲ μάλ' ἄγχ' αὐτοῖο καθέζετο πότνια μήτηρ,
127 χειρὶ τέ μιν κατέρεξεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζε·
128 “Τέκνον ἐμὸν, τέο μέχρῃς ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων
129 σὴν ἔδουαι κραδίην μεμνημένος οὔτε τι σίτου
130 οὔτ' εὐνῆς; Ἀγαθὸν δὲ γυναικί περ ἐν φιλότῃτι
131 μίσγεσθ'· οὐ γάρ μοι δηρὸν βέη, ἀλλὰ τοι ἤδη
132 ἄγχι παρέστηκεν θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή.
133 Ἄλλ' ἐμέθεν ζύνες ὦκα, Διὸς δέ τοι ἄγγελός εἰμι·
134 σκύζεσθαι σοί φησι θεοὺς, ἐὲ δ' ἔξοχα πάντων
135 ἀθανάτων κεχολῶσθαι, ὅτι φρεσὶ μαινομένησιν
136 Ἔκτορ' ἔχεις παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν οὐδ' ἀπέλυσας.
137 Ἄλλ' ἄγε δὴ λῦσον, νεκροῖο δὲ δέξαι ἄποινα.
138 Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
139 “Τῇδ' εἴη ὅς ἄποινα φέροι καὶ νεκρὸν ἄγοιτο,
140 εἰ δὴ πρόφρονι θυμῷ Ὀλύμπιος αὐτὸς ἀνώγει.”
141 ὦς οἷ γ' ἐν νηῶν ἀγύρει μήτηρ τε καὶ υἱὸς

142 πολλὰ πρὸς ἀλλήλους ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον.

5. Zeus envia Íris a Ílion

143 Ἴριν δ' ὄτρυνε Κρονίδης εἰς Ἴλιον ἱρήν·
144 “Βάσκ' ἴθι, Ἴρι ταχεῖα, λιποῦσ' ἔδος Οὐλύμποιο
145 ἄγγελον Πριάμῳ μεγάλῃτορι Ἴλιον εἴσω
146 λύσασθαι φίλον υἱὸν ἰόντ' ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
147 δῶρα δ' Ἀχιλλῆϊ φερέμεν τά κε θυμὸν ἰήνη
148 οἶον, μηδέ τις ἄλλος ἅμα Τρώων ἴτω ἀνὴρ.
149 Κῆρῦξ τίς οἱ ἔποιτο γεραίτερος, ὅς κ' ἰθύνει
150 ἡμιόνους καὶ ἄμαξαν ἐϋτροχον, ἥδ' ἐκ αὐτίς
151 νεκρὸν ἄγοι προτὶ ἄστυ, τὸν ἔκτανε δῖος Ἀχιλλεύς.
152 Μὴ δέ τί οἱ θάνατος²⁸ μελέτω φρεσὶ μηδέ τι τάρβος·
153 τοῖον γάρ οἱ πομπὸν ὀπάσσομεν Ἀργειφόντην,
154 ὃς ἄξει ἥός κεν ἄγων Ἀχιλλῆϊ πελάσσει.
155 Αὐτὰρ ἐπὴν ἀγάγησιν ἔσω κλισίην Ἀχιλλῆος,
156 οὔτ' αὐτὸς κτενέει ἀπὸ τ' ἄλλους πάντας ἐρύξει·
157 οὔτε γάρ ἐστ' ἄφρων οὔτ' ἄσκοπος οὔτ' ἀλιτήμων,
158 ἀλλὰ μάλ' ἐνδυκέως ἰκέτεω πεφιδήσεται ἀνδρός.”
159 ὧς ἔφατ', ὦρτο δὲ Ἴρις ἀελλόπος ἀγγελέουσα.
160 Ἴξεν δ' ἐς Πριάμοιο, κίχεν δ' ἐνοπὴν τε γόον τε.
161 Παῖδες μὲν πατέρ' ἀμφὶ καθήμενοι ἔνδοθεν αὐλῆς
162 δάκρυσιν εἴματ' ἔφυρον, ὃ δ' ἐν μέσσοισι γεραιὸς
163 ἐντυπὰς ἐν χλαίνῃ κεκαλυμμένος· ἀμφὶ δὲ πολλή

²⁸ Os substantivos *θάνατος* e *τάρβος* formam como que uma hendiádis, significando “medo da morte”.

164 κόπρος ἔην κεφαλῇ τε καὶ αὐχένι τοῖο γέροντος,
165 τὴν ῥα κυλινδόμενος καταμήσατο χερσὶν ἑῷσι.
166 Θυγατέρες δ' ἀνὰ δώματ' ἰδὲ νυοὶ ὠδύροντο,
167 τῶν μιμνησκόμεναι οἷ δὴ πολέες τε καὶ ἐσθλοὶ
168 χερσὶν ὑπ' Ἀργείων κέατο ψυχὰς ὀλέσαντες.
169 Στῇ δὲ παρὰ Πρίαμον Διὸς ἄγγελος, ἡδὲ προσηΐδα
170 τυτθὸν φθεγξαμένη· τὸν δὲ τρόμος ἔλλαβε γυῖα·
171 “Θάρσει, Δαρδανίδη Πρίαμε, φρεσὶ, μηδέ τι τάρβει·
172 οὐ μὲν γάρ τοι ἐγὼ κακὸν ὀσσομένη τόδ' ἰκάνω,
173 ἀλλ' ἀγαθὰ φρονέουσα· Διὸς δέ τοι ἄγγελός εἰμι,
174 ὅς σευ ἄνευθεν ἐὼν μέγα κήδεται ἡδ' ἐλεαίρει.
175 Λύσσασθαί σε κέλευσεν Ὀλύμπιος Ἴκτορα δῖον,
176 δῶρα δ' Ἀχιλλεΐ φερέμεν τά κε θυμὸν ἱήνη
177 οἶον, μηδέ τις ἄλλος ἅμα Τρώων ἴτω ἀνὴρ.
178 Κῆρύξ τίς τοι ἔποιτο γεραίτερος, ὅς κ' ἰθύνοι
179 ἡμιόνους καὶ ἅμαξαν ἐϋτροχον, ἡδὲ καὶ αὖτις
180 νεκρὸν ἄγοι προτὶ ἄστυ, τὸν ἔκτανε δῖος Ἀχιλλεύς.
181 Μηδέ τί τοι θάνατος μελέτω φρεσὶ μηδέ τι τάρβος·
182 τοῖος γάρ τοι πομπὸς ἅμ' ἔψεται Ἀργειφόντης,
183 ὅς σ' ἄξει ἥός κεν ἄγων Ἀχιλλεΐ πελάσσει.
184 Αὐτὰρ ἐπὶν ἀγάγησιν ἔσω κλισίην Ἀχιλλεύς,
185 οὔτ' αὐτὸς κτενέει ἀπὸ τ' ἄλλους πάντας ἐρύξει·
186 οὔτε γάρ ἐστ' ἄφρων οὔτ' ἄσκοπος οὔτ' ἀλιτήμων,
187 ἀλλὰ μάλ' ἐνδυκέως ἰκέτεω πεφιδήσεται ἀνδρός.”

6. Πρίαμο mandou os filhos preparar um carro de mulas e avisa Hécuba

- 188 Ἦ μὲν ἄρ' ὥς εἰποῦσ' ἀπέβη πόδας ὠκέα Ἴρις,
189 αὐτὰρ ὃ γ' υἷας ἄμαξαν εὐτροχον ἡμιονεῖην
190 ὀπλίσαι ἠνώγει, πείρινθα δὲ δῆσαι ἐπ' αὐτῆς.
191 Αὐτὸς δ' ἐς θάλαμον κατεβήσετο κηώεντα
192 κέδρινον ὑπόροφον, ὃς γλήγεα πολλὰ κεχάνδει·
193 ἐς δ' ἄλοχον Ἑκάβην ἐκαλέσσατο φώνησέν τε·
194 “Δαιμονίη, Διόθεν μοι Ὀλύμπιος ἄγγελος ἦλθε
195 λύσασθαι φίλον υἱὸν ἰόντ' ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
196 δῶρα δ' Ἀχιλλεῖ φερέμεν, τά κε θυμὸν ἰήνη.
197 Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ, τί τοι φρεσὶν εἴδεται εἶναι;
198 Αἰνῶς γάρ μ' αὐτόν γε μένος καὶ θυμὸς ἄνωγε
199 κεῖσ' ἰέναι ἐπὶ νῆας ἔσω στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν.”
200 Ὡς φάτο, κώκυσεν δὲ γυνὴ καὶ ἀμείβετο μύθῳ·
201 “ὦ μοι, πῇ δὴ τοι φρένες οἴχονθ', ἦς τὸ πάρος περ
202 ἔκλε' ἐπ' ἀνθρώπους ξείνους ἠδ' οἷσιν ἀνάσσεις;
203 Πῶς ἐθέλεις ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν ἐλθέμεν οἶος,
204 ἀνδρὸς ἐς ὀφθαλμοὺς ὃς τοι πολέας τε καὶ ἐσθλοὺς
205 υἷεας ἐξενάριξε· σιδήρειόν νύ τοι ἦτορ.
206 Εἰ γάρ σ' αἰρήσει καὶ ἐσόψεται ὀφθαλμοῖσιν,
207 ὠμηστῆς καὶ ἄπιστος ἀνὴρ ὃ γε, οὐ σ' ἐλεήσει,
208 οὐδέ τί σ' αἰδέσεται. Νῦν δὲ κλαίωμεν ἄνευθεν
209 ἡμενοὶ ἐν μεγάρῳ· τῷ δ' ὥς ποθὶ Μοῖρα κραταιή
210 γιγνομένῳ ἐπένησε λίνῳ, ὅτε μιν τέκον αὐτή,
211 ἀργίποδας κύνας ἄσαι ἐὼν ἀπάνευθε τοκῆων,

212 ἀνδρὶ πάρα κρατερῷ – τοῦ ἐγὼ μέσον ἦπαρ ἔχοιμι
 213 ἐσθέμεναι προσφῦσα· τότε ἄντιτα ἔργα γένοιτο
 214 παιδὸς ἐμοῦ, ἐπεὶ οὐ ἐκακίζόμενόν γε κατέκτα,
 215 ἀλλὰ πρὸ Τρώων καὶ Τρωϊάδων βαθυκόλπων
 216 ἐσταότ', οὔτε φόβου μεμνημένον οὔτ' ἀλεωρῆς.”
 217 Τὴν δ' αὖτε προσέειπε γέρων Πρίαμος θεοειδής·
 218 “Μή μ' ἐθέλοντ' ἰέναι κατερύκανε, μηδέ μοι αὐτὴ
 219 ὄρνις ἐνὶ μεγάροισι κακὸς πέλεν· οὐδέ με πείσεις.
 220 Εἰ μὲν γάρ τίς μ' ἄλλος ἐπιχθονίων²⁹ ἐκέλευεν,
 221 ἢ οἱ μάντιές εἰσι θυοσκόοι ἢ ἱερῆες,
 222 ψευδὸς κεν φαῖμεν καὶ νοσφιζοίμεθα μᾶλλον·
 223 νῦν δ', αὐτὸς γὰρ ἄκουσα θεοῦ καὶ ἐσέδρακον ἄντην,
 224 εἶμι, καὶ οὐχ ἄλιον ἔπος ἔσσεται. Εἰ δέ μοι αἴσα
 225 τεθνάμεναι παρὰ νηυσὶν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
 226 βούλομαι· αὐτίκα γάρ με κατακτείνειεν Ἀχιλλεὺς
 227 ἀγκὰς ἐλόντ' ἐμὸν υἱόν, ἐπὴν γόου ἐξ ἔρον εἶην.”
 228 ἦ, καὶ φωριαμῶν ἐπιθήματα κάλ' ἀνέωγεν·
 229 ἔνθεν δώδεκα μὲν περικαλλέας ἔξελε πέπλους,
 230 δώδεκα δ' ἀπλοῖδας χλαίνας, τόσσους δὲ τάπητας,
 231 τόσσα δὲ φάρεα λευκά, τόσσους δ' ἐπὶ τοῖσι χιτῶνας.
 232 [Χρυσοῦ δὲ στήσας ἔφερεν δέκα πάντα τάλαντα]
 233 Ἐκ δὲ δύο αἶθωνας τρίποδας, πίσυρας δὲ λέβητας,
 234 ἐκ δὲ δέπας περικαλλέες, οἳ Θρηῆκες πόρον ἄνδρες
 235 ἐξεσίην ἐλθόντι, μέγα κτέρας· οὐδέ νυ τοῦ περ

²⁹ Para Macleoud a expressão *ἄλλος ἐπιχθονίων* significa “antes um mortal”, ficando subentendido “do que um deus” (2008:107).

- 236 φείσατ' ἐνὶ μεγάροις ὁ γέρων, περὶ δ' ἤθελε θυμῷ
237 λύσασθαι φίλον υἱόν. Ὁ δὲ Τρῶας μὲν ἅπαντας
238 αἰθούσης ἀπέεργεν ἔπεσσ' αἰσχροῖσιν ἐνίσσων·
239 “Ἐρρετε, λωβητῆρες ἐλεγχείες· οὐ νυ καὶ ὑμῖν
240 οἴκοι ἔνεστι γόος, ὅτι μ' ἤλθετε κηδήσοντες;
241 ἼΗ οὐνεσθ' ὅτι μοι Κρονίδης Ζεὺς ἄλγε' ἔδωκε,
242 παῖδ' ὀλέσαι τὸν ἄριστον; Ἀτὰρ γνώσεσθε καὶ ὑμμες·
243 ῥῆϊτεροι γὰρ μᾶλλον Ἀχαιοῖσιν δὴ ἔσεσθε
244 κείνου τεθνηῶτος ἐναιρέμεν. Αὐτὰρ ἔγωγε
245 πρὶν ἀλαπαζομένην τε πόλιν κεραῖζομένην τε
246 ὀφθαλμοῖσιν ἰδεῖν, βαίην δόμον Ἄϊδος εἴσω.”
247 ἼΗ, καὶ σκηπανίῳ δῖεπ' ἀνέρας· οἱ δ' ἴσαν ἔξω
248 σπερχομένοιο γέροντος· ὁ δ' υἰάσιν οἷσιν ὁμόκλα,
249 νεικείων Ἑλενόν τε Πάριν τ' Ἀγάθωνά τε δῖον
250 Πάμμονά τ' Ἀντίφονόν τε βοὴν ἀγαθόν τε Πολίτην
251 Διῖφοβόν τε καὶ Ἰππόθοον καὶ δῖον Ἀγαυόν·
252 ἐννέα τοῖς ὁ γεραιὸς ὁμοκλήσας ἐκέλευε·
253 “Σπεύσατέ μοι, κακὰ τέκνα, κατηφόνες· αἶθ' ἅμα πάντες
254 Ἑκτορος ὠφέλετ' ἀντὶ θεῆς ἐπὶ νηυσὶ πεφάσθαι.
255 ὦ μοι ἐγὼ πανάποτμος, ἐπεὶ τέκον υἱὰς ἀρίστους
256 Τροίῃ ἐν εὐρείῃ, τῶν δ' οὐ τινά φημι λελεῖφθαι,
257 Μήστορά τ' ἀντίθεον καὶ Τρωῖλον ἵππιοχάρμην
258 Ἑκτορά θ', ὃς θεὸς ἔσκε μετ' ἀνδράσιν, οὐδὲ ἐφκει
259 ἀνδρός γε θνητοῦ πάϊς ἔμμεναι ἀλλὰ θεοῖο.
260 Τοὺς μὲν ἀπώλεσ' Ἄρης, τὰ δ' ἐλέγχεα πάντα λέλειπται,

261 ψευσταί τ' ὀρχησταί τε, χοροituπήσιν ἄριστοι,
 262 ἄρνῶν ἢ δ' ἐρίφων ἐπιδήμιοι ἀρπακτῆρες.
 263 Οὐκ ἂν δὴ μοι ἄμαξαν ἐφοπλίσσαιτε τάχιστα,
 264 ταῦτά τε πάντ' ἐπιθεῖτε, ἵνα πρήσσωμεν ὁδοῖο;"
 265 Ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πατρὸς ὑποδείσαντες ὁμοκλήν
 266 ἐκ μὲν ἄμαξαν ἄειραν εὐτροχον ἡμιονεῖν
 267 καλήν πρωτοπαγέα, πείρινθα δὲ δῆσαν ἐπ' αὐτῆς,
 268 καὶ δ' ἀπὸ πασσαλόφι ζυγὸν ἤρεον ἡμιόνειον
 269 πύξινον ὀμφαλόεν εὖ οἰήκεσσιν ἀρηρός·
 270 ἐκ δ' ἔφερον ζυγόδεσμον ἅμα ζυγῷ ἐννεάπηγυ.
 271 Καὶ τὸ μὲν εὖ κατέθηκαν εὐξέστω ἐπὶ ῥυμῷ,
 272 πέζῃ ἐπὶ πρώτῃ, ἐπὶ δὲ κρίκον ἔστορι βάλλον,
 273 τρις δ' ἐκάτερθεν ἔδησαν ἐπ' ὀμφαλόν, αὐτὰρ ἔπειτα
 274 ἐξείης κατέδησαν, ὑπὸ γλωχίνα δ' ἔκαμψαν.
 275 Ἐκ θαλάμου δὲ φέροντες εὐξέστης ἐπ' ἀπήνης
 276 νήεον Ἐκτορέης κεφαλῆς ἀπερείσι' ἄποινα,
 277 ζευξαν δ' ἡμιόνους κρατερώνυχας ἐντεσιεργούς,
 278 τοὺς ῥά ποτε Πριάμῳ Μυσοὶ δόσαν ἀγλαὰ δῶρα.
 279 Ἴππους δὲ Πριάμῳ ὕπαγον ζυγόν, οὓς ὁ γεραιὸς
 280 αὐτὸς ἔχων ἀτίταλλεν εὐξέστη ἐπὶ φάτνῃ.

7. Despedida de Hécuba e Príamo e libações a Zeus

281 Τὼ μὲν ζευγνύσθην ἐν δώμασιν ὑψηλοῖσι
 282 κῆρυξ καὶ Πριάμος πυκινὰ φρεσὶ μήδε' ἔχοντες·
 283 ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθ' Ἐκάβη τετιηότι θυμῷ,

284 οἶνον ἔχουσ' ἐν χειρὶ μελίφρονα δεξιτερῇφι,
285 χρυσέῳ ἐν δέπαϊ, ὄφρα λείψαντε κιοίτην·
286 στῇ δ' ἵππων προπάροιθεν ἔπος τ' ἔφατ' ἕκ τ' ὀνόμαζε·
287 “Τῇ, σπεῖσον Διὶ πατρί, καὶ εὖχεο οἴκαδ' ἰκέσθαι
288 ἄλ' ἐκ δυσμενέων ἀνδρῶν, ἐπεὶ ἄρ σέ γε θυμὸς
289 ὀτρύνει ἐπὶ νῆας ἐμεῖο μὲν οὐκ ἐθελούσης.
290 Ἀλλ' εὖχεο σύ γ' ἔπειτα κελαινεφεῖ Κρονίωνι
291 Ἰδαίῳ, ὅς τε Τροίην κατὰ πᾶσαν ὀρᾶται,
292 αἶτει δ' οἰωνὸν ταχὺν ἄγγελον, ὅς τέ οἱ αὐτῷ
293 φίλτατος οἰωνῶν, καὶ εὐ κράτος ἐστὶ μέγιστον,
294 δεξιόν, ὄφρα μιν αὐτὸς ἐν ὀφθαλμοῖσι νοήσας
295 τῷ πίσυνος ἐπὶ νῆας ἦης Δαναῶν ταχυπώλων.
296 Εἰ δέ τοι οὐ δώσει ἐὼν ἄγγελον εὐρύοπα Ζεὺς,
297 οὐκ ἂν ἔγωγέ σ' ἔπειτα ἐποτρύνουσα κελοίμην
298 νῆας ἐπ' Ἀργείων ἰέναι μάλα περ μεμαῶτα.”
299 Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Πρίαμος θεοειδής·
300 “ὦ γύναι, οὐ μὲν τοι τόδ' ἐφιεμένη ἀπιθήσω.
301 Ἑσθλὸν γὰρ Διὶ χεῖρας ἀνασχέμεν αἵ κ' ἐλέηση.”
302 Ἥ ῥα, καὶ ἀμφίπολον ταμίην ὄτρυν' ὁ γεραιὸς
303 χερσὶν ὕδωρ ἐπιχεῦναι ἀκήρατον· ἥ δὲ παρέστη
304 χέρνιβον ἀμφίπολος πρόχοόν θ' ἅμα χερσὶν ἔχουσα.
305 Νιψάμενος δὲ κύπελλον ἐδέξατο ἥς ἀλόχοιο·
306 εὖχετ' ἔπειτα στὰς μέσῳ ἔρκεϊ, λείβε δὲ οἶνον
307 οὐρανὸν εἰσανιδῶν, καὶ φωνήσας ἔπος ηὔδα·
308 “Ζεῦ πάτερ, Ἰδηθεν μεδέων κύδιστε μέγιστε,

309 δός μ' ἐς Ἀχιλλῆος φίλον ἐλθεῖν ἢ δ' ἐλεεινόν,
 310 πέμψον δ' οἰωνόν ταχὺν ἄγγελον, ὅς τε σοὶ αὐτῷ
 311 φίλτατος οἰωνῶν, καὶ εὐ κράτος ἐστὶ μέγιστον,
 312 δεξιόν, ὄφρα μιν αὐτὸς ἐν ὀφθαλμοῖσι νοήσας
 313 τῷ πίσυνος ἐπὶ νῆας ἴω Δαναῶν ταχυπόλων.”
 314 Ὡς ἔφατ' εὐχόμενος, τοῦ δ' ἔκλυε μητίετα Ζεὺς,
 315 αὐτίκα δ' αἰετὸν ἦκε τελειότατον πετεηνῶν,
 316 μόρφον θηρητῆρ', ὃν καὶ περκνὸν καλέουσιν.
 317 Ὅσση δ' ὑπορόφοιο θύρῃ θαλάμοιο τέτυκται
 318 ἀνέρος ἀφνειοῦ, ἐὺ κληῖσ' ἀραρυῖα,
 319 τόσσ' ἄρα τοῦ ἐκάτερθεν ἔσαν πτερὰ· εἷσατο δέ σφι
 320 δεξιὸς ἄϊξας διὰ ἄστεος· οἱ δὲ ἰδόντες
 321 γήθησαν, καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἰάνθη.

8. Príamo parte e Zeus compadece-se dele

322 Σπερχόμενος δ' ὁ γεραῖος ἐοῦ ἐπεβήσετο δίφρου,
 323 ἐκ δ' ἔλασε προθύροιο καὶ αἰθούσης ἐριδούπου.
 324 Πρόσθε μὲν ἡμίονοι ἔλκον τετράκυκλον ἀπήνην,
 325 τὰς Ἰδαῖος ἔλαυνε δαΐφρων· αὐτὰρ ὀπισθεν
 326 ἵπποι, τοὺς ὁ γέρων ἐφέπων μᾶστιγι κέλευε
 327 καρπαλίμως κατὰ ἄστν· φίλοι δ' ἅμα πάντες ἔποντο
 328 πόλλ' ὀλοφυρόμενοι ὥς εἰ θάνατόνδε³⁰ κιόντα.
 329 Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν πόλιος κατέβαν, πεδίον δ' ἀφίκοντο,
 330 οἱ μὲν ἄρ' ἄψορροι προτὶ Ἴλιον ἀπονέοντο,

³⁰ A expressão θάνατόνδε é usada antes das mortes de Pátroclo (16.693) e Heitor (22.297). Príamo avança assim como os grandes heróis homéricos.

331 παῖδες καὶ γαμβροί, τὼ δ' οὐ λάθον εὐρύοπα Ζῆν
 332 ἐς πεδῖον προφανέντε· ἰδὼν δ' ἐλέησε γέροντα,
 333 αἶψα δ' ἄρ' Ἑρμείαν³¹ υἱὸν φίλον ἀντίον ἠϋδα·
 334 “Ἑρμεία, σοὶ γάρ τε μάλιστά γε φίλτατόν ἐστιν
 335 ἀνδρὶ ἐταιρίσσαι, καὶ τ' ἔκλυες ᾧ κ' ἐθέλησθα,
 336 βάσκ' ἴθι, καὶ Πρίαμον κοίλας ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν
 337 ὥς ἄγαγ', ὥς μήτ' ἄρ τις ἴδῃ μήτ' ἄρ τε νοήσῃ
 338 τῶν ἄλλων Δαναῶν, πρὶν Πηλεΐωναδ' ἰκέσθαι.”
 339 Ὡς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε διάκτορος Ἀργειφόντης.

9. Hermes vai ao encontro de Príamo

340 Αὐτίκ' ἔπειθ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα
 341 ἀμβρόσια χρύσεια, τὰ μιν φέρον ἡμὲν ἐφ' ὕγρην
 342 ἥδ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν ἅμα πνοιῆς ἀνέμοιο·
 343 εἶλετο δὲ ῥάβδον, τῇ τ' ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει
 344 ὧν ἐθέλει, τοὺς δ' αὖτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει·
 345 τὴν μετὰ χερσὶν ἔχων πέτετο κρατὺς Ἀργειφόντης.
 346 Αἶψα δ' ἄρα Τροίην τε καὶ Ἑλλήσποντον ἵκανε,
 347 βῆ δ' ἰέναι κούρω αἰσυμνητῆρι ἐοικῶς,
 348 πρῶτον ὑπηνήτη, τοῦ περ χαριεστάτη ἦβη.
 349 Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν μέγα σῆμα παρὲς Ἴλοιο ἔλασσαν,
 350 στῆσαν ἄρ' ἡμιόνους τε καὶ ἵππους, ὄφρα πίοιεν,
 351 ἐν ποταμῷ· δὴ γὰρ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλυθε γαῖαν.
 352 Τὸν δ' ἐξ ἀγχιμόλοιο ἰδὼν ἐφράσσατο κῆρυξ

³¹ Hermes aparece não como mensageiro dos deuses, mas como um deus que está próximo do homem.

353 Ἑρμείαν, ποτὶ δὲ Πρίαμον φάτο φώνησέν τε·
 354 “Φράζεο, Δαρδανίδη· φραδέος νόου ἔργα τέτυκται.
 355 Ἄνδρ’ ὀρόω, τάχα δ’ ἄμμε διαρραΐσεσθαι οἶω.
 356 Ἀλλ’ ἄγε δὴ φεύγωμεν ἐφ’ ἵππων, ἣ μιν ἔπειτα
 357 γούνων ἀψάμενοι λιτανεύσομεν, αἳ κ’ ἐλεήσῃ.”
 358 Ὡς φάτο, σὺν δὲ γέροντι νόος χύτο, δαΐδιε δ’ αἰνῶς,
 359 ὀρθαὶ δὲ τρίχες ἔσταν ἐνὶ γναμptoῖσι μέλεσσι,
 360 στῆ δὲ ταφών· αὐτὸς δ’ ἐριούνιος³² ἐγγύθεν ἐλθὼν,
 361 χεῖρα γέροντος ἐλὼν ἐξείρετο καὶ προσέειπε·
 362 “Πῆ, πάτερ, ὧδ’ ἵππους τε καὶ ἡμιόνους ἰθύνεις
 363 νύκτα δι’ ἀμβροσίην, ὅτε θ’ εὐδουσι βροτοὶ ἄλλοι;
 364 Οὐδὲ σύ γ’ ἔδειςας μένεα πνεύοντας Ἀχαιοῦς,
 365 οἳ τοι δυσμενέες καὶ ἀνάρσιοι ἐγγὺς ἔασι;
 366 Τῶν εἴ τις σε ἴδοιτο θοῇν διὰ νύκτα μέλαιναν
 367 τοσσάδ’ ὀνειάτ’ ἄγοντα, τίς ἂν δὴ τοι νόος εἴη;
 368 Οὐτ’ αὐτὸς νέος ἐσσί, γέρων δέ τοι οὗτος ὀπηδεῖ
 369 ἄνδρ’ ἀπαμύνασθαι, ὅτε τις πρότερος χαλεπήνῃ.
 370 Ἀλλ’ ἐγὼ οὐδέν σε ῥέξω κακά, καὶ δέ κεν ἄλλον
 371 σεῦ ἀπαλεξήσασμαι· φίλῳ δέ σε πατρὶ εἴσκω.”
 372 Τὸν δ’ ἡμείβετ’ ἔπειτα γέρων Πρίαμος θεοειδής·
 373 “Οὕτω πη τάδε γ’ ἐστί, φίλον τέκος, ὡς ἀγορεύεις.
 374 Ἀλλ’ ἔτι τις καὶ ἐμεῖο θεῶν ὑπερέσχεθε χεῖρα,
 375 ὃς μοι τοιόνδ’ ἦκεν ὁδοιπόρον ἀντιβολῆσαι,
 376 αἴσιον, οἷος δὴ σὺ δέμας καὶ εἶδος ἀγητός,

³² Epíteto de Hermes, que pode ser um arcaísmo de sentido obscuro (Macleod, 2008: 117).

377 πέπνυσαί τε νόῳ, μακάρων δ' ἔξεσσι τοκήων.”
 378 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε διάκτορος Ἀργειφόντης·
 379 “Ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, γέρον, κατὰ μοῖραν ἔειπες.
 380 Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
 381 ἥέ πη ἐκπέμπεις κειμήλια πολλὰ καὶ ἐσθλὰ
 382 ἄνδρας ἐς ἄλλοδαπούς, ἵνα περ τάδε τοι σόα μίμνη,
 383 ἧ ἤδη πάντες καταλείπετε Ἴλιον ἱρήν
 384 δειδιότες· τοῖος γὰρ ἀνὴρ ὄριστος ὄλωλε
 385 σὸς πάϊς· οὐ μὲν γάρ τι μάχης ἐπιδεύετ' Ἀχαιῶν.”
 386 Τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα γέρων Πρίαμος θεοειδής
 387 “Τίς δὲ σύ ἐσσι, φέριστε, τέων δ' ἔξεσσι τοκήων,
 388 ὅς μοι καλὰ τὸν οἶτον ἀπότμου παιδὸς ἔνισπες;”
 389 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε διάκτορος Ἀργειφόντης·
 390 “Πειρᾷ ἐμεῖο, γεραιέ, καὶ εἴρεια Ἴκτορα δῖον.
 391 Τὸν μὲν ἐγὼ μάλα πολλὰ μάχη ἔνι κυδιανείρῃ
 392 ὀφθαλμοῖσιν ὅπωπα, καὶ εὖτ' ἐπὶ νηυσὶν ἐλάσσας
 393 Ἀργείους κτείνεσκε, δαΐζων ὀξεῖ χαλκῷ·
 394 ἡμεῖς δ' ἐσταότες θαυμάζομεν· οὐ γὰρ Ἀχιλλεὺς
 395 εἶα μάρνασθαι, κεχολωμένος Ἀτρεΐωνι.
 396 Τοῦ γὰρ ἐγὼ θεράπων, μία δ' ἤγαγε νηὺς εὐεργής
 397 Μυρμιδόνων δ' ἔξειμι, πατὴρ δέ μοι ἐστί Πολύκτωρ
 398 ἀφνειὸς μὲν ὅ γ' ἐστί, γέρον δὲ δὴ ὥς σύ περ ᾧδε,
 399 ἐξ δὲ οἱ υἱὲς ἕασιν, ἐγὼ δὲ οἱ ἑβδομός εἰμι·
 400 τῶν μετὰ παλλόμενος κλήρῳ λάχον ἐνθάδ' ἔπεσθαι.
 401 Νῦν δ' ἦλθον πεδίονδ' ἀπὸ νηῶν· ἠῶθεν γὰρ

402 θήσονται περὶ ἄστυ μάχην ἐλίκωπες Ἀχαιοί.
403 Ἀσχαλώωσι γὰρ οἶδε καθήμενοι, οὐδὲ δύνανται
404 ἵσχειν ἐσσυμένους πολέμου βασιλῆες Ἀχαιῶν.”
405 Τὸν δ’ ἠμείβετ’ ἔπειτα γέρων Πρίαμος θεοειδής·
406 “Εἰ μὲν δὴ θεράπων Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος
407 εἷς, ἄγε δὴ μοι πᾶσαν ἀληθείην κατάλεξον,
408 ἣ ἔτι πὰρ νήεσσιν ἐμὸς πάϊς, ἥέ μιν ἤδη
409 ἧσι κυσὶν μελεῖσσι ταμῶν προύθηκεν Ἀχιλλεύς.”
410 Τὸν δ’ αὖτε προσέειπε διάκτορος Ἀργειφόντης·
411 “ὦ γέρον, οὗ πω τόν γε κύνες φάγον οὐδ’ οἰωνοί,
412 ἀλλ’ ἔτι κεῖνος κεῖται Ἀχιλλῆος παρὰ νηϊ
413 αὐτῶς ἐν κλισίῃσι· δυωδεκάτη δέ οἱ ἦδὲ
414 κειμένῳ, οὐδέ τί οἱ χρῶς σήπεται, οὐδέ μιν εὐλαὶ
415 ἔσθουσ’, αἷ ῥά τε φῶτας ἀρηϊφάτους κατέδουσιν.
416 Ἥ μὲν μιν περὶ σῆμα ἐοῦ ἐτάριοιο φίλοιο
417 ἔλκει ἀκηδέστως ἡὼς ὅτε δῖα φανήῃ,
418 οὐδέ μιν αἰσχύνει· θηοῖό κεν αὐτὸς ἐπελθὼν
419 οἶον ἐρσῆεις κεῖται, περὶ δ’ αἶμα νένιπται,
420 οὐδέ ποθι μιάρός· σὺν δ’ ἔλκεα πάντα μέμυκεν,
421 ὅσσ’ ἐτύπη· πολέες γὰρ ἐν αὐτῷ χαλκὸν ἔλασσαν.
422 ὣς τοι κήδονται μάκαρες θεοὶ νῆος ἐῆος
423 καὶ νέκυός περ ἐόντος, ἐπεὶ σφι φίλος περὶ κῆρι.
424 ὣς φάτο, γήθησεν δ’ ὁ γέρων, καὶ ἀμείβετο μύθῳ·
425 “ὦ τέκος, ἦ ῥ’ ἀγαθὸν καὶ ἐναΐσιμα δῶρα διδοῦναι
426 ἀθανάτοις, ἐπεὶ οὐ ποτ’ ἐμὸς πάϊς, εἴ ποτ’ ἔην γε,

427 λήθεται ἐνὶ μεγάροισι θεῶν, οἳ Ὀλύμπῳ ἔχουσι·
 428 τῷ οἱ ἀπομνήσαντο καὶ ἐν θανάτοιο περ αἴσῃ.
 429 Ἀλλ' ἄγε δὴ τόδε δέξαι ἐμεῦ πάρα καλὸν ἄλειςον,
 430 αὐτόν τε ῥῦσαι, πέμψον δέ με σὺν γε θεοῖσιν,
 431 ὄφρα κεν ἐς κλισίην Πηληϊάδεω Ἀφίκωμαι.”
 432 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε διάκτορος Ἀργειφόντης·
 433 “Πειρᾷ ἐμεῖο, γεραιέ, νεωτέρου, οὐδέ με πείσεις,
 434 ὅς με κέλη σέο δῶρα παρὲς Ἀχιλῆα δέχεσθαι.
 435 Τὸν μὲν ἐγὼ δείδοικα καὶ αἰδέομαι περὶ κῆρι
 436 συλεύειν, μή μοί τι κακὸν μετόπισθε γένηται.
 437 Σοὶ δ' ἂν ἐγὼ πομπὸς καὶ κε κλυτὸν Ἄργος ἰκοίμην,
 438 ἐνδυκέως ἐν νηὶ θεῇ ἢ πεζὸς ὁμαρτέων·
 439 οὐκ ἂν τίς τοι πομπὸν ὀνοσσάμενος μαχέσαιο.”
 440 Ἦ, καὶ ἀπαΐξας ἐριούνιος ἄρμα καὶ ἵππους
 441 καρπαλίμως μάστιγα καὶ ἡνία λάζετο χερσίν,
 442 ἐν δ' ἔπνευσ' ἵπποισι καὶ ἡμιόνοις μένος ἦϋ.
 443 Ἀλλ' ὅτε δὴ πύργους τε νεῶν καὶ τάφρον ἵκοντο,
 444 οἳ δὲ νέον περὶ δόρπα φυλακτῆρες πονέοντο,
 445 τοῖσι δ' ἐφ' ὕπνον ἔχευε διάκτορος Ἀργειφόντης
 446 παῖσιν, ἄφαρ δ' ὥϊξε πύλας καὶ ἀπῶσεν ὀχῆας,
 447 ἐς δ' ἄγαγε Πρίαμόν τε καὶ ἀγλαὰ δῶρ' ἐπ' ἀπήνης.

10. Chegam à tenda de Aquiles, Hermes revela a sua identidade e parte

448 Ἀλλ' ὅτε δὴ κλισίην Πηληϊάδεω Ἀφίκοντο
 449 ὑψηλήν, τὴν Μυρμιδόνες ποίησαν ἄνακτι

450 δοῦρ' ἐλάτης κέρσαντες· ἀτὰρ καθύπερθεν ἔρεψαν
451 λαχνήεντ' ὄροφον, λειμωνόθεν ἀμήσαντες·
452 ἀμφὶ δέ οἱ μεγάλην αὐλήν ποίησαν ἄνακτι
453 σταυροῖσιν πυκνοῖσι· θύρην δ' ἔχε μοῦνος ἐπιβλῆς
454 εἰλάτινος, τὸν τρεῖς μὲν ἐπιρρήσσεσκον Ἀχαιοί,
455 τρεῖς δ' ἀναοίγεσκον μεγάλην κληῖδα θυράων,
456 τῶν ἄλλων· Ἀχιλεὺς δ' ἄρ' ἐπιρρήσσεσκε καὶ οἶος·
457 δῆ ῥα τόθ' Ἑρμείας ἐριούνιος ᾤξε γέροντι,
458 ἐς δ' ἄγαγε κλυτὰ δῶρα ποδῶκεϊ Πηλεΐωνι,
459 ἐξ ἵππων δ' ἀπέβαινεν ἐπὶ χθόνα φώνησέν τε·
460 “ὦ γέρον, ἦτοι ἐγὼ θεὸς ἄμβροτος εἰλήλουθα,
461 Ἑρμείας· σοὶ γάρ με πατήρ ἅμα πομπὸν ὄπασσεν.
462 Ἀλλ' ἦτοι μὲν ἐγὼ πάλιν εἵσομαι, οὐδ' Ἀχιλῆος
463 ὀφθαλμοὺς εἴσειμι· νεμεσσητὸν δέ κεν εἴη
464 ἀθάνατον θεὸν ὧδε βροτοὺς ἀγαπαζέμεν ἄντην·
465 τύνη δ' εἰσελθὼν λαβὲ γούνατα Πηλεΐωνος,
466 καὶ μιν ὑπὲρ πατρὸς καὶ μητέρος ἠῦκόμοιο
467 λίσσεο καὶ τέκεος, ἵνα οἱ σὺν θυμὸν ὀρίνης.

11. Πρίαμος entra na tenda de Aquiles

468 ὦς ἄρα φωνήσας ἀπέβη πρὸς μακρὸν Ὀλυμπον
469 Ἑρμείας· Πρίαμος δ' ἐξ ἵππων ἄλτο χαμαῖζε,
470 Ἴδαϊον δὲ κατ' αὔθι λίπεν· ὃ δὲ μίμνεν ἐρύκων
471 ἵππους ἡμιόνους τε· γέρων δ' ἰθὺς κίεν οἴκου,
472 τῇ ῥ' Ἀχιλεὺς ἵζεσκε Διὶ φίλος· ἐν δέ μιν αὐτὸν

473 εὔρ', ἔταροι δ' ἀπάνευθε καθήατο· τὼ δὲ δὴ οἶω,
474 ἥρως Αὐτομέδων τε καὶ Ἄλκιμος, ὄζος Ἄρηος,
475 ποίπνυον παρεόντε· νέον δ' ἀπέληγεν ἐδωδῆς
476 ἔσθων καὶ πίνων· ἔτι καὶ παρέκειτο τράπεζα.
477 Τοὺς δ' ἔλαθ' εἰσελθὼν Πρίαμος μέγας, ἄγχι δ' ἄρα στὰς
478 χερσὶν Ἀχιλλῆος λάβε γούνατα καὶ κύσε χεῖρας
479 δεινὰς ἀνδροφόνους, αἱ οἱ πολέας κτάνον υἱας.
480 Ὡς δ' ὅτ' ἄν ἄνδρ' ἄτη πυκινὴ λάβη, ὅς τ' ἐνὶ πάτρῃ
481 φῶτα κατακτείνας ἄλλων ἐξίκετο δῆμον,
482 ἀνδρὸς ἐς ἀφνειοῦ, θάμβος δ' ἔχει εἰσορόωντας,
483 ὥς Ἀχιλεὺς θάμβησεν ἰδὼν Πρίαμον θεοειδέα·
484 θάμβησαν δὲ καὶ ἄλλοι, ἐς ἀλλήλους δὲ ἴδοντο.
485 Τὸν καὶ λισσόμενος Πρίαμος πρὸς μῦθον ἔειπε·
486 “Μνησαι πατρὸς σοῖο, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
487 τηλίκου ὥς περ ἐγών, ὅλοῦ ἐπὶ γήραος οὐδῶ·
488 καὶ μὲν που κεῖνον περιναιέται ἀμφὶς ἐόντες
489 τεύρουσ', οὐδέ τίς ἐστιν ἀρὴν καὶ λοιγὸν ἀμῦναι.
490 Ἀλλ' ἦτοι κεῖνός γε σέθεν ζώοντος ἀκούων
491 χαίρει τ' ἐν θυμῷ, ἐπὶ τ' ἔλπεται ἥματα πάντα
492 ὄψεσθαι φίλον υἱὸν ἀπὸ Τροίῃθεν ἰόντα·
493 αὐτὰρ ἐγὼ πανάποτμος, ἐπεὶ τέκον υἱας ἀρίστους
494 Τροίῃ ἐν εὐρείῃ, τῶν δ' οὐ τίνα φημι λελεῖφθαι.
495 Πεντήκοντά μοι ἦσαν ὅτ' ἤλυθον υἱὲς Ἀχαιῶν·
496 ἐννεακαίδεκα μὲν μοι ἱῆς ἐκ νηδύος ἦσαν,
497 τοὺς δ' ἄλλους μοι ἔτικτον ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκες.

498 Τῶν μὲν πολλῶν θοῦρος Ἄρης ὑπὸ γούνατ' ἔλυσεν·
 499 ὃς δέ μοι οἶος ἔην, εἵρυτο δὲ ἄστν καὶ αὐτούς³³,
 500 τὸν σὺ πρῶην κτεῖνας ἀμυνόμενον περὶ πάτρης,
 501 Ἴκτορα· τοῦ νῦν εἵνεχ' ἱκάνω νῆας Ἀχαιῶν
 502 λυσόμενος παρὰ σεῖο, φέρω δ' ἀπερείσι' ἄποινα.
 503 Ἀλλ' αἰδεῖο θεούς, Ἀχιλεῦ, αὐτόν τ' ἐλέησον,
 504 μνησάμενος σοῦ πατρός· ἐγὼ δ' ἐλεεινότερός περ,
 505 ἔτλην δ' οἷ' οὐ πῶ τις ἐπιχθόνιος βροτὸς ἄλλος,
 506 ἀνδρὸς παιδοφόνιο ποτὶ στόμα χεῖρ' ὀρέγεσθαι.”
 507 Ὡς φάτο, τῷ δ' ἄρα πατὴρ ὕφ' ἱμερον ὤρσε γόοιο·
 508 ἀψάμενος δ' ἄρα χειρὸς ἀπώσατο ἦκα γέροντα.
 509 Τὼ δὲ μνησαμένω, ὁ μὲν Ἴκτορος ἀνδροφόνιο
 510 κλαῖ' ἀδινὰ προπάραιθε ποδῶν Ἀχιλλῆος ἐλυσθείς³⁴,
 511 αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς κλαῖεν ἐὼν πατέρ', ἄλλοτε δ' αὖτε
 512 Πάτροκλον· τῶν δὲ στοναχὴ κατὰ δώματ' ὀρώρει.
 513 Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥα γόοιο τετάρπετο δῖος Ἀχιλλεύς,
 514 καὶ οἱ ἀπὸ πραπίδων ἦλθ' ἱμερος ἥδ' ἀπὸ γυίων,
 515 αὐτίκ' ἀπὸ θρόνου ὤρτο, γέροντα δὲ χειρὸς ἀνίστη³⁵,
 516 οἰκτίρων πολίων τε κάρη πολίων τε γένειον,
 517 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 518 “Ἄ δεῖλ', ἦ δὴ πολλὰ κάκ' ἄνσχεο σὸν κατὰ θυμόν.
 519 Πῶς ἔτλης ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν ἐλθέμεν οἶος,
 520 ἀνδρὸς ἐς ὀφθαλμοὺς ὅς τοι πολέας τε καὶ ἐσθλοὺς
 521 υἱέας ἐξενάριξα; Σιδήρειόν νύ τοι ἦτορ.

³³ Neste verso *αὐτούς* refere-se aos “cidadãos”.

³⁴ A postura de Príamo é humilhante; ele está “dobrado” ou “agachado”.

³⁵ O verbo constrói-se com genitivo: “levantou-o pela mão”.

522 Ἀλλ' ἄγε δὴ κατ' ἄρ' ἔξευ ἐπὶ θρόνου, ἄλγεα δ' ἔμψης
 523 ἐν θυμῷ κατακεῖσθαι ἐάσομεν ἀχνύμενοί περ·
 524 οὐ γάρ τις πρῆξις πέλεται κρυεροῖο γόοιο·
 525 ὥς γάρ ἐπεκλώσαντο θεοὶ δειλοῖσι βροτοῖσι,
 526 ζῶειν ἀχνυμένοις· αὐτοὶ δέ τ' ἀκηδέες εἰσί.
 527 Δοιοὶ γάρ τε πίθοι κατακείαται ἐν Διὸς οὔδει
 528 δῶρων οἷα δίδωσι, κακῶν, ἕτερος δὲ ἐάων·
 529 ὃ μὲν κ' ἀμμίζας δώη Ζεὺς τερπικέραυνος,
 530 ἄλλοτε μὲν τε κακῷ ὃ γε κύρεται, ἄλλοτε δ' ἐσθλῷ·
 531 ὃ δέ κε τῶν λυγρῶν δώη, λωβητὸν ἔθηκε,
 532 καὶ ἐ κακῇ βούβρωστις³⁶ ἐπὶ χθόνα διὰν ἐλαύνει,
 533 φοιτᾷ δ' οὔτε θεοῖσι τετιμένος οὔτε βροτοῖσιν.
 534 Ὡς μὲν καὶ Πηληϊῆ θεοὶ δόσαν ἀγλαὰ δῶρα
 535 ἐκ γενετῆς· πάντας γὰρ ἐπ' ἀνθρώπους ἐκέκαστο
 536 ὄλβω τε πλούτῳ τε, ἄνασσε δὲ Μυρμιδόνεσσι,
 537 καὶ οἱ θνητῷ ἐόντι θεὰν ποίησαν ἄκοιτιν.
 538 Ἀλλ' ἐπὶ καὶ τῷ θῆκε θεὸς κακόν, ὅττι οἱ οὐ τι
 539 παίδων ἐν μεγάροισι γονὴ γένετο κρειόντων,
 540 ἀλλ' ἓνα παῖδα τέκεν παναώριον· οὐδέ νυ τόν γε
 541 γηράσκοντα κομίζω, ἐπεὶ μάλα τηλόθι πάτρης
 542 ἤμαι ἐνὶ Τροίῃ, σέ τε κήδων ἠδὲ σὰ τέκνα.
 543 Καὶ σέ γέρον, τὸ πρὶν μὲν ἀκούομεν ὄλβιον εἶναι·
 544 ὅσπον Λέσβος ἄνω, Μάκαρος ἔδος, ἐντὸς ἐέργει
 545 καὶ Φρυγίῃ καθύπερθε καὶ Ἑλλήσποντος ἀπείρων,

³⁶ Ο prefixo βου- intensifica a ideia expressa.

546 τῶν σε, γέρον, πλούτῳ τε καὶ υἰάσι φασὶ κεκάσθαι.
 547 Αὐτὰρ ἐπεὶ τοι πῆμα τόδ' ἤγαγον Οὐρανίωνες,
 548 αἰεὶ τοι περὶ ἄστυ μάχαι τ' ἀνδροκτασίαι τε.
 549 Ἄνσχεο, μὴ δ' ἀλίσστον ὀδύρεο σὸν κατὰ θυμόν·
 550 οὐ γάρ τι πρήξεις ἀκαχήμενος υἱὸς ἔηος,
 551 οὐδὲ μιν ἀνστήσεις, πρὶν καὶ κακὸν ἄλλο πάθησθα.”
 552 Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γέρων Πρίαμος θεοειδής·
 553 “Μὴ πῶ μ' ἐς θρόνον ἵζε, διοτρεφές, ὄφρα κεν Ἴκτωρ
 554 κεῖται ἐνὶ κλισίῃσιν ἀκηδής, ἀλλὰ τάχιστα
 555 λῦσον, ἴν' ὀφθαλμοῖσιν ἴδω· σὺ δὲ δέξαι ἄποινα
 556 πολλά, τά τοι φέρομεν· σὺ δὲ τῶνδ' ἀπόναιο καὶ ἔλθοις
 557 σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν, ἐπεὶ με πρῶτον ἔασας.”
 558 [Αὐτόν τε ζῶειν καὶ ὄρᾱν φάος ἠελίοιο]
 559 Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
 560 “Μηκέτι νῦν μ' ἐρέθιζε, γέρον· νοέω δὲ καὶ αὐτὸς
 561 Ἴκτορά τοι λῦσαι, Διόθεν δέ μοι ἄγγελος ἦλθε
 562 μήτηρ, ἣ μ' ἔτεκεν, θυγάτηρ ἀλίοιο γέροντος.
 563 Καὶ δέ σε γινώσκω, Πρίαμε, φρεσὶν, οὐδέ με λήθεις,
 564 ὅττι θεῶν τίς σ' ἦγε θεὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν.
 565 Οὐ γάρ κε τλαίῃ βροτὸς ἐλθέμεν, οὐδέ μάλ' ἠβῶν,
 566 ἐς στρατόν· οὐδὲ γὰρ ἂν φυλάκους λάθοι, οὐδέ κ' ὀχῆας
 567 ῥεῖα μετοχλίσσειε θυράων ἡμετεράων.
 568 Τὼ νῦν μή μοι μᾶλλον ἐν ἄλγεσι θυμὸν ὀρίνης,
 569 μή σε, γέρον, οὐδ' αὐτὸν ἐνὶ κλισίῃσιν ἐάσω
 570 καὶ ἱκέτην περ ἐόντα, Διὸς δ' ἀλίτωμαι ἐφετμάς.”

571 ὦς ἔφατ', ἔδεισεν δ' ὁ γέρον καὶ ἐπείθετο μύθῳ.
572 Πηλεΐδης δ' οἴκοιο λέων ὥς ἄλτο θύραζε,
573 οὐκ οἶος, ἅμα τῷ γε δύω θεράποντες ἔποντο,
574 ἥρως Αὐτομέδων ἠδ' Ἄλκιμος, οὓς ῥα μάλιστα
575 τῖ' Ἀχιλεὺς ἐτάρων μετὰ Πάτροκλόν γε θανόντα,
576 οἱ τόθ' ὑπὸ ζυγόφιν λύον ἵππους ἡμιόνους τε,
577 ἐς δ' ἄγαγον κήρυκα καλήτορα τοῖο γέροντος,
578 καὶ δ' ἐπὶ δίφρου εἷσαν· ἐϋξέστου δ' ἀπ' ἀπήνης
579 ἦρεον Ἑκτορέης κεφαλῆς ἀπερείσι' ἄποινα.
580 Καὶ δ' ἔλιπον δύο φάρε' εὐννητόν τε χιτῶνα,
581 ὄφρα νέκυν πυκάσας δοίη οἰκόνδε φέρεσθαι.
582 Δμῶας δ' ἐκκαλέσας λοῦσαι κέλετ' ἀμφὶ τ' ἀλεῖψαι,
583 νόσφιν ἀειράσας, ὥς μὴ Πρίαμος ἴδοι υἱόν,
584 μὴ ὁ μὲν ἀχνυμένη κραδίη χόλον οὐκ ἐρύσαιτο
585 παῖδα ἰδών, Ἀχιλῆϊ δ' ὀρινθείη φίλον ἦτορ,
586 καὶ ἐ κατακτείνειε, Διὸς δ' ἀλίτῃται ἐφετμάς.
587 Τὸν δ' ἐπεὶ οὖν δμῶαί λοῦσαν καὶ χρίσαν ἐλαίῳ,
588 ἀμφὶ δέ μιν φᾶρος καλὸν βάλον ἠδὲ χιτῶνα,
589 αὐτὸς τὸν γ' Ἀχιλεὺς λεχέων ἐπέθηκεν ἀείρας,
590 σὺν δ' ἔταροι ἥειραν ἐϋξέστην ἐπ' ἀπήνην.
591 Ὠμῶξέν τ' ἄρ' ἔπειτα, φίλον δ' ὀνόμηνεν ἐταῖρον·
592 “Μή μοι, Πάτροκλε, σκυδμαινέμεν, αἶ κε πύθῃαι
593 εἰν Ἀϊδὸς περ ἐὼν ὅτι Ἑκτορα δῖον ἔλυσα
594 πατρὶ φίλῳ, ἐπεὶ οὗ μοι ἀεικέα δῶκεν ἄποινα.
595 Σοὶ δ' αὖ ἐγὼ καὶ τῶνδ' ἀποδάσσομαι ὅσσ' ἐπέοικεν.”

596 Ἡ ῥα, καὶ ἐς κλισίην πάλιν ἦϊε δῖος Ἀχιλλεύς,
597 ἔζετο δ' ἐν κλισμῷ πολυδαιδάλῳ, ἔνθεν ἀνέστη,
598 τοίχου τοῦ ἐτέρου, ποτὶ δὲ Πρίαμον φάτο μῦθον·
599 “Υἱὸς μὲν δὴ τοι λέλυται, γέρον, ὥς ἐκέλευες,
600 κεῖται δ' ἐν λεχέεσσ'· ἅμα δ' ἠοῖ φαινομένηφιν
601 ὄψεαι αὐτὸς ἄγων· νῦν δὲ μνησώμεθα δόρπου.
602 Καὶ γάρ τ' ἠϋκομος Νιόβη ἐμνήσατο σίτου,
603 τῇ περ δώδεκα παῖδες ἐνὶ μεγάροισιν ὄλοντο,
604 ἕξ μὲν θυγατέρες, ἕξ δ' υἱέες ἠβώοντες.
605 Τοὺς μὲν Ἀπόλλων πέφνεν ἀπ' ἀργυρέοιο βιοῖο
606 χωόμενος Νιόβη, τὰς δ' Ἄρτεμις ἰοχέαιρα,
607 οὐνεκ' ἄρα Λητοῖ ἰσάσκετο καλλιπαρήφ·
608 φῇ δοιῶ τεκέειν, ἣ δ' αὐτὴ γείνατο πολλούς·
609 τὼ δ' ἄρα καὶ δοιῶ περ ἐόντ' ἀπὸ πάντας ὄλεσσαν.
610 Οἱ μὲν ἄρ' ἐννῆμαρ κέατ' ἐν φόνῳ, οὐδέ τις ἦεν
611 κατθάψαι, λαοὺς δὲ λίθους ποίησε Κρονίων·
612 τοὺς δ' ἄρα τῇ δεκάτῃ θάψαν θεοὶ Οὐρανίῳνες.
613 Ἡ δ' ἄρα σίτου μνήσατ', ἐπεὶ κάμε δάκρυ χέουσα.
614 Νῦν δέ που ἐν πέτρῃσιν, ἐν οὔρεσιν οἰοπόλοισιν
615 ἐν Σιπύλῳ, ὅθι φασὶ θεάων ἔμμεναι εὐνὰς
616 νυμφάων, αἳ τ' ἀμφ' Ἀχελώϊον ἐρρώσαντο,
617 ἔνθα λίθος περ ἐοῦσα θεῶν ἐκ κήδεα πέσσει.
618 Ἀλλ' ἄγε δὴ καὶ νῶϊ μεδώμεθα, δῖε γεραιέ,
619 σίτου· ἔπειτά κεν αὖτε φίλον παῖδα κλαίοισθα,
620 Ἴλιον εἰσαγαγόν· πολυδάκρυτος δέ τοι ἔσται.”

621 ἼΗ, καὶ ἀναΐξας ὄϊν ἄργυφον ὠκύς Ἀχιλλεύς
622 σφάξ'· ἔταροι δὲ δερὸν τε καὶ ἄμφεπον εὖ κατὰ κόσμον,
623 μίστυλλον τ' ἄρ' ἐπισταμένως πεῖράν τ' ὀβελοῖσιν,
624 ὀπτησάν τε περιφραδέως, ἐρύσαντό τε πάντα.
625 Αὐτομέδων δ' ἄρα σῖτον ἐλὼν ἐπένειμε τραπέζῃ
626 καλοῖς ἐν κανέοισιν· ἀτὰρ κρέα νεῖμεν Ἀχιλλεύς.
627 Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἐτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἱαλλον.
628 Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
629 ἦτοι Δαρδανίδης Πρίαμος θαύμαζ' Ἀχιλῆα,
630 ὅσσοις ἔην οἶός τε· θεοῖσι γὰρ ἅντα ἐφείκει·
631 αὐτὰρ ὁ Δαρδανίδην Πρίαμον θαύμαζεν Ἀχιλλεύς,
632 εἰσορόων ὄψιν τ' ἀγαθὴν καὶ μῦθον ἀκούων.
633 Αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ἐς ἀλλήλους ὁρόωντες,
634 τὸν πρότερος προσέειπε γέρον Πρίαμος θεοειδής·
635 “Λέξον νῦν με τάχιστα διοτρεφές, ὄφρα καὶ ἤδη
636 ὕπνω ὕπο γλυκερῷ ταρπώμεθα κοιμηθέντες·
637 οὐ γάρ πω μύσαν ὅσσε ὑπὸ βλεφάροισιν ἐμοῖσιν
638 ἐξ οὗ σῆς ὑπὸ χερσὶν ἐμὸς πάϊς ὥλεσε θυμόν,
639 ἀλλ' αἰεὶ στενάχω καὶ κήδεα μυρία πέσσω,
640 αὐλῆς ἐν χόρτοισι κυλινδόμενος κατὰ κόπρον.
641 Νῦν δὴ καὶ σίτου πασάμην καὶ αἶθοπα οἶνον
642 λαυκανίης κατέηκα· πάρος γε μὲν οὐ τι πεπάσμην.”
643 ἼΗ ῥ', Ἀχιλλεύς δ' ἐτάροισιν ἰδὲ δμῳῇσι κέλευσε
644 δέμνι' ὑπ' αἰθούσῃ θέμεναι καὶ ῥήγεα καλὰ
645 πορφύρε' ἐμβαλέειν, στορέσαι τ' ἐφύπερθε τάπητας,

646 χλαίνας τ' ἐνθέμεναι οὔλας καθύπερθεν ἔσασθαι.
647 Αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάρου δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι,
648 αἶψα δ' ἄρα στόρεσαν δοιὼ λέχε' ἐγκονέουσαι.
649 Τὸν δ' ἐπικερτομέων προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
650 “Ἐκτὸς μὲν δὴ λέξο, γέρον φίλε, μή τις Ἀχαιῶν
651 ἐνθάδ' ἐπέλθῃσιν βουληφόρος, οἳ τέ μοι αἰεὶ
652 βουλὰς βουλεύουσι παρήμενοι, ἢ θέμις ἐστί·
653 τῶν εἴ τίς σε ἴδοιτο θοῇν διὰ νύκτα μέλαιναν,
654 αὐτίκ' ἂν ἐξείποι Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν,
655 καὶ κεν ἀνάβλησις λύσιος νεκροῖο γένηται.
656 Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
657 ποσσῆμαρ μέμονας κτερεῖζέμεν Ἴκτορα δῖον,
658 ὄφρα τέως αὐτός τε μένω καὶ λαὸν ἐρύκω.”
659 Τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα γέρον Πρίαμος θεοειδής·
660 “Εἰ μὲν δὴ μ' ἐθέλεις τελέσαι τάφον Ἴκτορι δῖῳ,
661 ὧδέ κέ μοι ῥέζων, Ἀχιλεῦ, κεχαρισμένα θείης.
662 οἴσθα γὰρ ὥς κατὰ ἄστρῳ ἐέλμεθα, τηλόθι δ' ὕλη
663 ἀξέμεν ἐξ ὄρεος, μάλα δὲ Τρῶες δεδίασιν.
664 Ἐννῆμαρ μὲν κ' αὐτὸν ἐνὶ μεγάροις γοάοιμεν,
665 τῇ δεκάτῃ δέ κε θάπτοιμεν δαινυτό τε λαός,
666 ἐνδεκάτῃ δέ κε τύμβον ἐπ' αὐτῷ ποιήσαιμεν,
667 τῇ δὲ δυωδεκάτῃ πολεμίζομεν, εἴ περ ἀνάγκη.”
668 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
669 “Ἔσται τοι καὶ ταῦτα, γέρον Πρίαμ', ὥς σὺ κελεύεις·
670 σχήσω γὰρ πόλεμον τόσσον χρόνον ὅσσον ἄνωγας.”

671 Ὡς ἄρα φωνήσας ἐπὶ καρπῷ χεῖρα γέροντος
672 ἔλλαβε δεξιτερήν, μή πως δείσει· ἐνὶ θυμῷ.
673 Οἱ μὲν ἄρ' ἐν προδόμῳ δόμου αὐτόθι κοιμήσαντο,
674 κῆρυξ καὶ Πρίαμος, πυκινὰ φρεσὶ μήδε' ἔχοντες,
675 αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς εὔδε μυχῶ κλισίης ἐϋπήκτου·
676 τῷ δὲ Βρισηΐς παρελέξατο καλλιπάρηος.

12. Hermes vela por Príamo

677 Ἄλλοι μὲν ῥα θεοὶ τε καὶ ἄνδρες ἵπποκορυσταὶ
678 εὔδον παννύχιοι μαλακῷ δεδμημένοι ὕπνῳ·
679 ἀλλ' οὐχ Ἑρμείαν ἐριούνιον ὕπνος ἔμαρπτεν,
680 ὁρμαίνοντ' ἀνὰ θυμὸν ὅπως Πρίαμον βασιλῆα
681 νηῶν ἐκπέμψειε λαθὼν ἱεροὺς πυλαωρούς.
682 Στῇ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
683 “ὦ γέρον, οὗ νύ τι σοὶ γε μέλει κακόν, οἷον ἔθ' εὔδεις
684 ἀνδράσιν ἐν δηΐοισιν, ἐπεὶ σ' εἴασεν Ἀχιλλεύς.
685 Καὶ νῦν μὲν φίλον υἱὸν ἐλύσαο, πολλὰ δ' ἔδωκας·
686 σεῖο δέ κε ζωοῦ καὶ τρεῖς τόσα δοῖεν ἅποινα
687 παῖδες τοῖ μετόπισθε λελειμμένοι, αἳ κ' Ἀγαμέμνων
688 γνῶη σ' Ἀτρεΐδης, γνῶωσι δὲ πάντες Ἀχαιοί.”
689 Ὡς ἔφατ', ἔδεισεν δ' ὁ γέρον, κήρυκα δ' ἀνίστη.
690 τοῖσιν δ' Ἑρμείας ζευξ' ἵππους ἡμιόνους τε,
691 ῥίμφα δ' ἄρ' αὐτὸς ἔλαυνε κατὰ στρατόν, οὐδέ τις ἔγνω.

13. Príamo chega à cidade com o corpo do filho

692 Ἄλλ' ὅτε δὴ πόρον ἵζον ἐϋρρεῖος ποταμοῖο,
693 [Ξάνθου δινήεντος, ὃν ἀθάνατος τέκετο Ζεύς,]
694 Ἑρμείας μὲν ἔπειτ' ἀπέβη πρὸς μακρὸν Ὀλυμπον,
695 Ἦὼς δὲ κροκόπεπλος ἐκίδνατο πᾶσαν ἐπ' αἶαν,
696 οἷ δ' εἰς ἄστυ ἔλων οἰμωγῇ τε στοναχῇ τε
697 ἵππους, ἡμίονοι δὲ νέκυν φέρον. Οὐδέ τις ἄλλος
698 ἔγνω πρόσθ' ἀνδρῶν καλλιζώνων τε γυναικῶν,
699 ἀλλ' ἄρα Κασσάνδρη, ἱκέλη χρυσῇ Ἀφροδίτῃ,
700 Πέργαμον εἰσαναβᾶσα φίλον πατέρ' εἰσενόησεν
701 ἐσταότ' ἐν δίφρῳ, κήρυκά τε ἀστυβοώτην·
702 τὸν δ' ἄρ' ἐφ' ἡμιόνων ἶδε κείμενον ἐν λεχέεσσι·
703 κώκυσέν τ' ἄρ' ἔπειτα γέγωνέ τε πᾶν κατὰ ἄστυ·
704 “Ὅψεσθε, Τρῶες καὶ Τρωάδες, Ἕκτορ' ἰόντες,
705 εἴ ποτε καὶ ζῶοντι μάχης ἐκνοστήσαντι
706 χαίρετ', ἐπεὶ μέγα χάρμα πόλει τ' ἦν παντί τε δήμῳ.”
707 Ὡς ἔφατ', οὐδέ τις αὐτόθ' ἐνὶ πτόλει λίπετ' ἀνὴρ
708 οὐδὲ γυνή· πάντας γὰρ ἀάσχετον ἵκετο πένθος·
709 ἀγχοῦ δὲ ξύμβληντο πυλάων νεκρὸν ἄγοντι.
710 Πρῶται τόν γ' ἄλοχός τε φίλη καὶ πότνια μήτηρ
711 Τιλλέσθην, ἐπ' ἄμαξαν εὐτροχον αἵξασαι,
712 ἀπτόμεναι κεφαλῆς· κλαίων δ' ἀμφίσταθ' ὄμιλος.
713 Καί νύ κε δὴ πρόπαν ἦμαρ ἐς ἡέλιον καταδύντα
714 Ἕκτορα δάκρυ χέοντες ὁδύροντο πρὸ πυλάων,
715 εἰ μὴ ἄρ' ἐκ δίφροιο γέρων λαοῖσι μετηύδα·
716 “Εἵξατέ μοι οὐρεῦσι διελθέμεν· αὐτὰρ ἔπειτα

- 717 ἄσσεσθε κλαυθμοῖο, ἐπὴν ἀγάγωμι δόμονδέ.”
- 718 Ὡς ἔφαθ’, οἱ δὲ διέστησαν καὶ εἷξαν ἀπήνη.
- 719 Οἱ δ’ ἐπεὶ εἰσάγαγον κλυτὰ δώματα, τὸν μὲν ἔπειτα
- 720 τρητοῖς ἐν λεχέεσσι θέσαν, παρὰ δ’ εἷσαν ἀοιδούς
- 721 θρήνων ἐξάρχους, οἳ τε στονόεσσαν ἀοιδὴν –
- 722 οἱ μὲν ἄρ’ ἐθρήνεον, ἐπὶ δὲ στενάχοντο γυναῖκες.

14. O lamento de Andrómaca

- 723 Τῇσιν δ’ Ἀνδρομάχη λευκώλενος ἦρχε γόοιο,
- 724 Ἴκτορος ἀνδροφόνιοιό κάρη μετὰ χερσὶν ἔχουσα·
- 725 “Ἄνερ, ἀπ’ αἰῶνος νέος ὦλεο, καὶ δέ με χήρην
- 726 λείπεις ἐν μεγάροισι· πάϊς δ’ ἔτι νήπιος αὐτῶς,
- 727 ὃν τέκομεν σύ τ’ ἐγὼ τε δυσάμμοροι, οὐδέ μιν οἶω
- 728 ἦβην ἵξεσθαι· πρὶν γὰρ πόλις ἦδε κατ’ ἄκρης
- 729 πέρσεται· ἥ γὰρ ὀλωλας ἐπίσκοπος, ὅς τέ μιν αὐτὴν
- 730 ῥύσκει, ἔχες δ’ ἀλόχους κεδνάς καὶ νήπια τέκνα,
- 731 αἱ δὴ τοι τάχα νηυσὶν ὀχήσονται γλαφυρῇσι,
- 732 καὶ μὲν ἐγὼ μετὰ τῇσι· σὺ δ’ αὖ, τέκος, ἥ ἐμοὶ αὐτῇ
- 733 ἔψαι, ἐνθά κεν ἔργα ἀεικέα ἐργάζοιο,
- 734 ἀθλεύων πρὸ ἄνακτος ἀμειλίχου, ἥ τις Ἀχαιῶν
- 735 ῥίψει χειρὸς ἐλὼν ἀπὸ πύργου λυγρὸν ὄλεθρον,
- 736 χωόμενος, ὃ δὴ που ἀδελφεὸν ἔκτανεν Ἴκτωρ
- 737 ἢ πατέρ’, ἠὲ καὶ υἱόν, ἐπεὶ μάλα πολλοὶ Ἀχαιῶν
- 738 Ἴκτορος ἐν παλάμῃσιν ὁδᾶξ ἔλον ἄσπετον οὗδας.
- 739 Οὐ γὰρ μείλιχος ἔσκε πατήρ τεδὸς ἐν δαΐ λυγρῇ·

740 τῷ καὶ μιν λαοὶ μὲν ὀδύρονται κατὰ ἄστυ,
 741 ἄρητὸν δὲ τοκεῦσι γόον καὶ πένθος ἔθηκας,
 742 Ἕκτορ· ἐμοὶ δὲ μάλιστα λελείψεται ἄλγεα λυγρά.
 743 Οὐ γάρ μοι θνήσκων λεχέων ἐκ χεῖρας ὄρεξας,
 744 οὐδέ τί μοι εἶπες πυκινὸν ἔπος, οὗ τέ κεν αἰεὶ
 745 μεμνήμην³⁷ νύκτας τε καὶ ἡμέματα δάκρυ χέουσα.”
 746 Ὡς ἔφατο κλαίουσ’, ἐπὶ δὲ στενάχοντο γυναῖκες.

15. O lamento de Hécuba

747 Τῇσιν δ’ αὖθ’ Ἑκάβη ἀδινού ἐξῆρχε γόοιο·
 748 “Ἕκτορ, ἐμῷ θυμῷ πάντων πολὺ φίλτατε παίδων,
 749 ἦ μὲν μοι ζωὸς περ ἐὼν φίλος ἦσθα θεοῖσιν·
 750 οἳ δ’ ἄρα σεῦ κήδοντο καὶ ἐν θανάτοιο περ αἴση.
 751 Ἄλλους μὲν γὰρ παῖδας ἐμοὺς πόδας ὠκύς Ἀχιλλεύς
 752 πέρνασχε’, ὃν τιν’ ἔλεσκε, πέρην ἄλως ἀτρυγέτοιο,
 753 ἐς Σάμον ἔς τ’ Ἴμβρον καὶ Λῆμνον ἀμιχθαλόεσσαν·
 754 σεῦ δ’ ἐπεὶ ἐξέλετο ψυχὴν ταναήκει χαλκῷ,
 755 πολλὰ ῥυστάζεσκεν ἐοῦ περὶ σῆμ’ ἐτάριοι,
 756 Πατρόκλου, τὸν ἔπεφνες· ἀνέστησεν δέ μιν οὐδ’ ὧς.
 757 Νῦν δέ μοι ἐρσήεις καὶ πρόσφατος ἐν μεγάροισι
 758 κεῖσαι, τῷ ἵκελος ὃν τ’ ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
 759 οἷς ἀγανοῖσι βέλεσσιν ἐποιχόμενος κατέπεφνεν.”
 760 Ὡς ἔφατο κλαίουσα, γόον δ’ ἀλίσστον ὄρινε.

---

³⁷ Optativo de μέμνημαι.

16. O lamento de Helena

- 761 Τῇσι δ' ἔπειθ' Ἑλένη τριτάτη ἐξῆρχε γόοιο·
762 “Ἐκτορ, ἐμῷ θυμῷ δαέρων πολὺ φίλτατε πάντων,
763 ἣ μὲν μοι πόσις ἐστὶν Ἀλέξανδρος θεοειδής,
764 ὃς μ' ἄγαγε Τροίηνδ'· ὥς πρὶν ὄφελλον ὀλέσθαι.
765 Ἦδη γὰρ νῦν μοι τόδε εἰκοστὸν ἔτος ἐστὶν
766 ἐξ οὗ κεῖθεν ἔβην καὶ ἐμῆς ἀπελήλυθα πάτρης·
767 ἀλλ' οὐ πω σεῦ ἄκουσα κακὸν ἔπος οὐδ' ἀσύφηλον·
768 ἀλλ' εἴ τίς με καὶ ἄλλος ἐνὶ μεγάροισιν ἐνίπτοι
769 δαέρων ἢ γαλόων ἢ εἰνατέρων εὐπέπλων,
770 ἢ ἐκυρή – ἐκυρὸς δὲ πατήρ ὧς ἥπιος αἰεὶ –,
771 ἀλλὰ σὺ τὸν ἐπέεσσι παραιφάμενος κατέρυκες,
772 σῇ τ' ἀγανοφροσύνῃ καὶ σοῖς ἀγανοῖς ἐπέεσσι.
773 Τῷ σέ θ' ἅμα κλαίω καὶ ἔμ' ἄμμορον ἀχνυμένη κῆρ·
774 οὐ γὰρ τίς μοι ἔτ' ἄλλος ἐνὶ Τροίῃ εὐρείῃ
775 ἥπιος οὐδὲ φίλος, πάντες δέ με πεφρίκασιν.”
776 Ὡς ἔφατο κλαίονσ', ἐπὶ δ' ἔστενε δῆμος ἀπείρων.

17. As palavras de Príamo ao povo

- 777 Λαοῖσιν δ' ὁ γέρων Πρίαμος μετὰ μῦθον ἔειπεν·
778 “Ἀξετε νῦν, Τρῶες, ξύλα ἄστυ δέ, μὴ δέ τι θυμῷ
779 δείσητ' Ἀργείων πυκινὸν λόχον· ἦ γὰρ Ἀχιλλεὺς
780 πέμπων μ' ὧδ' ἐπέτελλε μελαινάων ἀπὸ νηῶν,
781 μὴ πρὶν πημανέειν, πρὶν δωδεκάτη μόλῃ ἡώς.”

18. O funeral de Heitor

- 782 ὦς ἔφαθ', οἳ δ' ὑπ' ἀμάξῃσιν βόας ἡμιόνους τε
783 ζεύγνυσαν, αἶψα δ' ἔπειτα πρὸ ἄστεος ἡγερέθοντο.
784 Ἐννήμαρ μὲν τοί γε ἀγίνεον ἄσπετον ὕλην·
785 ἀλλ' ὅτε δὴ δεκάτη ἐφάνη φαεσίμβροτος ἠώς,
786 καὶ τότε ἄρ' ἐξέφερον θρασὺν Ἴκτορα δάκρυ χέοντες,
787 ἐν δὲ πυρῇ ὑπάτη νεκρὸν θέσαν, ἐν δ' ἔβαλον πῦρ.
788 Ἥμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
789 τῆμος ἄρ' ἀμφὶ πυρὴν κλυτοῦ Ἴκτορος ἔγρετο λαός.
790 Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἡγερθεν ὀμηγερέες τ' ἐγένοντο,
791 πρῶτον μὲν κατὰ πυρκαϊὴν σβέσαν αἴθοπι οἴνω
792 πᾶσαν, ὀπόσσον ἐπέσχε πυρὸς μένος· αὐτὰρ ἔπειτα
793 ὅστέα λευκὰ λέγοντο κασίγνητοί θ' ἑταροὶ τε
794 μυρόμενοι, θαλερὸν δὲ κατεΐβετο δάκρυ παρειῶν.
795 Καὶ τὰ γε χρυσεῖην ἐς λάρνακα θῆκαν ἐλόντες,
796 πορφυρέοις πέπλοισι καλύψαντες μαλακοῖσιν.
797 Αἶψα δ' ἄρ' ἐς κοίλῃν κάπετον θέσαν, αὐτὰρ ὕπερθε
798 πυκνοῖσιν λάεσσι κατεστόρεσαν μεγάλοισι·
799 ῥίμφα δὲ σῆμ' ἔχεαν, περὶ δὲ σκοποὶ ἦατο πάντη,
800 μὴ πρὶν ἐφορμηθεῖεν εὐκνήμιδες Ἀχαιοί.
801 Χεύαντες δὲ τὸ σῆμα πάλιν κίον· αὐτὰρ ἔπειτα
802 εὖ συναγειρόμενοι δαίνυντ' ἐρικυδέα δαῖτα
803 δώμασιν ἐν Πριάμοιο, διοτρεφέος βασιλῆος.
804 ὦς οἳ γ' ἀμφίεπον τάφον Ἴκτορος ἵπποδάμοιο.

Depois do combate singular entre Menelau e Páris, Afrodite avisa Helena de que Páris a espera no quarto. Helena vai ao seu encontro, mas sente-se indignada com o comportamento de Páris na guerra.

- 1   Αἶ δ' ὅτ' Ἀλεξάνδροιο δόμον περικαλλέ' ἵκοντο,
- 2   ἀμφίπολοι μὲν ἔπειτα θεῶς ἐπὶ ἔργα τράποντο,
- 3   ἥ δ' εἰς ὑπόροφον θάλαμον κίε διὰ γυναικῶν.
- 4   Τῇ δ' ἄρα δίφρον ἐλοῦσα φιλομειδῆς Ἀφροδίτη
- 5   ἀντί' Ἀλεξάνδροιο θεὰ κατέθηκε φέρουσα·
- 6   ἔνθα κάθιζ' Ἑλένη, κόρυη Διὸς αἰγιόχοιο,
- 7   ὅσσε πάλιν κλίνασα, πόσιν δ' ἠνίπαπε μύθῳ·
- 8   “Ἥλυθες ἐκ πολέμου· ὡς ὄφελες αὐτόθ' ὀλέσθαι,
- 9   ἀνδρὶ δαμεῖς κρατερῷ, ὃς ἐμὸς πρότερος πόσις ἦεν.
- 10   Ἥ μὲν δὴ πρὶν γ' εὔχε' ἀρηϊφίλου Μενελάου
- 11   σῇ τε βίῃ καὶ χερσὶ καὶ ἔγχρῃ φέρτερος εἶναι·
- 12   ἀλλ' ἴθι νῦν προκάλεσσαι ἀρηϊφίλον Μενέλαον
- 13   ἐξαυτίς μαχέσασθαι ἐναντίον· ἀλλὰ σ' ἔγωγε
- 14   παύεσθαι κέλομαι, μηδὲ ξανθῷ Μενελάῳ
- 15   ἀντίβιον πόλεμον πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι
- 16   ἀφραδέως, μή πως τάχ' ὑπ' αὐτοῦ δουρὶ δαμήῃς.”

Ilíada

1. Traduza o texto em português correcto.
2. Exercícios:
  - 2.1. Indique a função sintáctica:
    - a) γυναικῶν (v.3)
    - b) ἀρηϊφίλου Μενελάου (v.10)

2.2. Classifique morfologicamente:

- a) ἦλυθε (v. 8)
- b) ὀλέσθαι (v.8)
- c) δαμῆϊς (v.9)
- d) ἦεν (v.9)
- e) εὖχε' (v.10)

2.3. Comente, do ponto de vista, da sua formação os seguintes compostos:

- a) ἀμφίπολοι (v.2)
- b) ὑπόροφον (v.3)
- c) φιλομειδῆς (v.4)
- d) ἀρηϊφίλον (v.12)

2.4. Classifique morfologicamente a forma verbal δαμῆης (v. 16) e classifique a oração de que ela é predicado.

2.5. Tendo em conta o estudo o estudo que fez sobre os finais locativos:

- a) Comente o vocábulo ἀτόθ' (v. 8)
- b) Refira outros finais locativos que conheça, exemplificando, a partir dos seus conhecimentos.

2.6. Refira algumas características dialectais da língua homérica a partir do texto aqui transcrito.

2.7. Escanda o verso 9 e marque a respectiva cesura.

2.8. Tendo em conta o seu conhecimento do poema homérico, transcreva o vocabulário que neste excerto considera caracteristicamente homérico, associando uma brevíssima explicação.

2.9. Explique foneticamente as seguintes grafias:

- a) κούρη (v.6) em face do ático κόρη
- b) προκάλεσσαι (v.12)

3. Preencha o seguinte quadro com o vocabulário básico do texto:

Substantivos	Significado ou sinónimo	Adjectivos	Significado ou sinónimo	Verbos	Significado ou sinónimo

Ficha nº 8

- 1 Τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
- 2 “Ἄτρεΐδῃ κύδιστε, φιλοκτεανώτατε πάντων,
- 3 πῶς γάρ τοι δώσουσι γέρας μεγάθυμοι Ἀχαιοί;
- 4 οὐδέ τί που ἴδμεν ξυνήϊα κείμενα πολλά·
- 5 ἀλλὰ τὰ μὲν πολίων ἐξεπράθομεν, τὰ δέδασται,
- 6 λαοὺς δ' οὐκ ἐπέοικε παλὶλλογα ταῦτ' ἐπαγείρειν.
- 7 Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν τῇνδε θεῷ πρόες· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
- 8 τριπλῇ τετραπλῇ τ' ἀποτείσομεν, αἶ κέ ποθι Ζεὺς
- 9 δῶσι πόλιν Τροίην εὐτείχεον ἐξαλαπάξαι.”
- 10 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων·

- 11 “Μὴ δ’ οὕτως, ἀγαθὸς περ ἐὼν, θεοεῖκελ’ Ἀχιλλεῦ,
12 κλέπτε νόω, ἐπεὶ οὐ παρελεύσεαι οὐδέ με πείσεις.
13 ἼΗ ἐθέλεις, ὄφρ’ αὐτὸς ἔχῃς γέρας, αὐτὰρ ἔμ’ αὐτῶς
14 ἥσθαι δευόμενον, κέλεαι δέ με τῆνδ’ ἀποδοῦναι;
15 ἀλλ’ εἰ μὲν δώσουσι γέρας μεγάθυμοι Ἀχαιοί,
16 ἄρσαντες κατὰ θυμὸν, ὅπως ἀντάξιον ἔσται·
17 εἰ δέ κε μὴ δώωσιν, ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἔλωμαι
18 ἦ τεδὸν ἦ Αἴαντος ἰὼν γέρας, ἦ Ὀδυσῆος
19 ἄξω ἐλών· ὃ δέ κεν κεχολώσεται ὄν κεν ἵκωμαι.”

Ilíada

1. Traduza o texto em português correcto.
2. Exercícios:
  - 2.1. Faça um levantamento dos elementos dialectais presentes no passo que leu e explique-os sucintamente.
  - 2.2. Faça um comentário sintáctico aos modos verbais utilizados neste excerto, dando especial ênfase ao uso do conjuntivo e do participio.

Ficha nº 9

A deusa Atena fala a Aquiles sem ser vista, em seu nome e em nome de Hera, com vista a refrear a ira daquele contra Agamémnon, ao saber que vai ficar sem a cativa Briseida.

- 1 Τὸν δ’ αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
2 “Ἦλθον ἐγὼ παύσουσα τὸ σὸν μένος, αἶ κε πίθῃαι,
3 οὐρανόθεν· πρὸ δέ μ’ ἦκε θεὰ λευκώλενος Ἥρη
4 ἄμφω ὁμῶς θυμῷ φιλέουσά τε κηδομένη τε·
5 ἀλλ’ ἄγε λῆγ’ ἔριδος, μηδὲ ξίφος ἔλκεο χειρί·
6 ἀλλ’ ἦτοι ἔπεσιν μὲν ὀνειδίσον ὥς ἔσεται περ·

- 7 ὧδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
 8 καὶ ποτέ τοι τρὶς τόσσα παρέσσεται ἀγλαὰ δῶρα
 9 ὕβριος εἵνεκα τῆσδε· σὺ δ' ἴσχεο, πείθεο δ' ἡμῖν.”
 10 Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
 11 “Χρὴ μὲν σφωῖτερόν γε, θεά, ἔπος εἰρύσασθαι
 12 καὶ μάλα περ θυμῷ κεχολωμένον· ὧς γὰρ ἄμεινον·
 13 ὅς κε θεοῖς ἐπιπείθεται, μάλα τ' ἔκλυον αὐτοῦ.”
 14 Ἦ καὶ ἐπ' ἀργυρῇ κώπῃ σκέθε χεῖρα βαρεῖαν,
 15 ἄψ δ' ἐς κουλεὸν ὥσε μέγα ξίφος, οὐδ' ἀπίθησε
 16 μύθῳ Ἀθηναίης· ἦ δ' Οὐλυμπόνδ' ἐβεβήκει
 17 δώματ' ἐς αἰγίοχοιο Διὸς μετὰ δαίμονας ἄλλους.”

Ilíada

1. Traduza o texto em português correcto.
2. Exercícios:
  - 2.1. Faça um levantamento de cinco elementos dialectais presentes no passo que leu e explique-os sucintamente.
  - 2.2. Comente o valor sintáctico dos seguintes participípios:
    - a) παύσουσα (v.2)
    - b) κεχολωμένον (v.12)
  - 2.3. Transcreva os dois conjuntivos eventuais ou de probabilidade presentes no excerto que leu e explique-os do ponto de vista morfológico e sintáctico.
  - 2.4. Justifique o emprego da forma verbal ἔσεται (l.6) em vez de ἔσται.
  - 2.5. Classifique morfológicamente:
    - a) ἔλκεο (v.5)
    - b) ὀνειδίσον (v.6)
    - c) ἐπιπείθεται (v.13)
  - 2.6. Indique o caso e justifique:

a) θυμῷ (v.4)

b) χειρί (v.5)

c) ἡμῖν (v.9)

d) πόδας (v.10)

3. Preencha o seguinte quadro com o vocabulário básico do texto:

Substantivos	Significado ou sinónimo	Adjectivos	Significado ou sinónimo	Verbos	Significado ou sinónimo

--	--	--	--	--	--

Ficha nº 10

Aquiles injuria Agamémnon por lhe ter roubado a cativa de guerra, Briseida, e faz um juramento solene.

- 1 Πηλεΐδης δ' ἐξαὔτις ἀταρτηροῖς ἐπέεσσιν
- 2 Ἀτρεΐδην προσέειπε, καὶ οὐ πω λῆγε χόλοιο·
- 3 “Οἶνοβαρές, κυνὸς ὄμματ' ἔχων, κραδίην δ' ἐλάφοιο,
- 4 οὔτε ποτ' ἐς πόλεμον ἄμα λαῶ θωρηχθῆναι
- 5 οὔτε λόχονδ' ἰέναι σὺν ἀριστήεσσιν Ἀχαιῶν
- 6 τέτληκας θυμῷ· τὸ δέ τοι κῆρ εἵδεται εἶναι.
- 7 Ἥ πολὺ λώϊόν ἐστι κατὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν
- 8 δῶρ' ἀποαιρεῖσθαι ὅς τις σέθεν ἀντίον εἴπη·
- 9 δημοβόρος βασιλεύς, ἐπεὶ οὐτιδανοῖσιν ἀνάσσεις·
- 10 ἧ γὰρ ἂν, Ἀτρεΐδη, νῦν ὕστατα λωβήσαιο.
- 11 Ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω καὶ ἐπὶ μέγαν ὄρκον ὁμοῦμαι·
- 12 ναὶ μὰ τόδε σκῆπτρον, τὸ μὲν οὐ ποτε φύλλα καὶ ὄζους
- 13 φύσει, ἐπεὶ δὴ πρῶτα τομὴν ἐν ὄρεσσι λέλοιπεν,
- 14 οὐδ' ἀναθελήσει· περὶ γάρ ῥά ἐ χαλκὸς ἔλεψε
- 15 φύλλά τε καὶ φλοιόν· νῦν αὖτ' ἐμιν υἷες Ἀχαιῶν
- 16 ἐν παλάμῃς φορέουσι δικασπόλοι, οἳ τε θέμιστας
- 17 πρὸς Διὸς εἰρύαται· ὃ δέ τοι μέγας ἔσσεται ὄρκος·

- 18 ἦ ποτ' Ἀχιλλῆος ποθὴ ἵξεται νῆας Ἀχαιῶν
 19 σύμπαντας· τότε δ' οὐ τι δυνήσεται ἀχνύμενός περ
 20 χραισμεῖν, εὖτ' ἂν πολλοὶ ὑφ' Ἑκτορος ἀνδροφόνοιο
 21 θνήσκοντες πίπτωσι· σὺ δ' ἔνδοθι θυμὸν ἀμύξεις
 22 χωόμενος ὃ τ' ἄριστον Ἀχαιῶν οὐδὲν ἔτισας.”

Ilíada

1. Traduza o texto em português correcto.
2. Exercícios:
  - 2.1. Faça um levantamento de três elementos dialectais presentes no passo que leu, explique-os sucintamente e refira mais quatro características da língua homérica.
  - 2.2. Comente, do ponto de vista morfológico e sintáctico, as seguintes formas verbais:
    - a) εἶπη (v.8)
    - b) λωβήσαιο (v.10)
    - c) ἀχνύμενός (v.19)
    - d) πίπτωσι (v.21)
  - 2.3. Escanda os dois últimos versos do texto e marque a cesura.
  - 2.4. Indique o caso e justifique:
    - a) θυμῷ (v.6)
    - b) τόδε σκῆπτρον (v.12)
3. Preencha o seguinte quadro com o vocabulário básico do texto:

Substantivos	Significado ou sinónimo	Adjectivos	Significado ou sinónimo	Verbos	Significado ou sinónimo

Ficha nº 11

Quando os Aqueus e os Troianos se preparavam-se para travar combate, Menelau vê Páris e sente um especial desejo de o desafiar.

- 1   Αὐτὰρ ἐπεὶ κόσμηθεν ἅμ' ἡγεμόνεσσιν ἕκαστοι,
- 2   Τρῶες μὲν κλαγγῇ τ' ἐνοπῇ τ' ἴσαν ὄρνιθες ὦς.
(...)
- 3   οἳ δ' ἄρ' ἴσαν σιγῇ μένεα πνείοντες Ἀχαιοὶ
- 4   ἐν θυμῷ μεμαῶτες ἀλεξέμεν ἀλλήλοισιν.
(...)
- 5   Οἳ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
- 6   Τρῳσὶν μὲν προμάχιζεν Ἀλέξανδρος θεοειδής
(...)
- 7   Τὸν δ' ὥς οὖν ἐνόησεν ἀρηϊφίλος Μενέλαος

- 8 ἐρχόμενον προπάροιθεν ὀμίλου μακρὰ βιβάντα,
9 ὥς τε λέων ἐχάρη μεγάλῳ ἐπὶ σώματι κύρσας
10 εὐρὼν ἢ ἔλαφον κεραὸν ἢ ἄγριον αἶγα
11 πεινάων· μάλα γάρ τε κατεσθίει, εἴ περ ἂν αὐτὸν
12 σεύωνται ταχέες τε κύνες θαλεροί τ' αἰζηοί·
13 ὥς ἐχάρη Μενέλαος Ἀλέξανδρον θεοειδέα
14 ὀφθαλμοῖσιν ιδών· φάτο γὰρ τίσεσθαι ἀλείτην·
15 αὐτίκα δ' ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἄλτο χαμᾶζε.

Ilíada

NOTAS:

Κοσμέω (1.1): “alinhar”

1. Traduza o texto em português correcto.
2. Exercícios
  - 2.1. Classifique morfológica e sintacticamente:
    - a) κόσμηθεν
    - b) ἐρχόμενον
    - c) ἐχάρη
    - d) εὐρὼν
    - e) κύρσας
    - f) σεύωνται
    - g) τίσεσθαι
  - 2.2. Comente da forma que lhe parecer relevante:
    - a) κλαγγῇ τ' ἐνοπῇ
    - b) ὥς
    - c) μένεα
    - d) ἀλεξέμεν
    - e) μακρὰ
    - f) βιβάντα
    - g) χαμᾶζε

Bibliografia usada para a elaboração do manual

Garvie (2008⁴). Homer. *Odyssey: books VI-VIII*. Cambridge: Cambridge University Press.
Macleod (2008⁸). *Homer.Iliad: book XXIV*. Cambridge: Cambridge University Press.
Monro, D; Allen, Th. (1985¹⁴). *Homeri opera*. Oxford: Clarendon Press.

Bibliografia recomendada para o estudo do Grego

Gramáticas:

W.W. Godwin (1983, reprint: 1894, new edition). *A Greek Grammar*. Hampshire, London: St Martin's Press. Disponível em:
https://archive.org/details/rosettaproject_grc_morsyn-2
M. A. Júnior (2016, segunda edição revista e actualizada). *Gramática do Grego. Grego Clássico e Helenístico*. Lisboa: Fundação Calouste Gulbenkian.
R. Kühner, B. Gerth (1904). *Ausführliche Grammatik der griechischen Sprache*. Zweiter Teil: Satzlehre, II. Hannover und Leipzig: Hahmsche Buchhandlung.
J. Morwood (2001). *Oxford Grammar of Classical Greek*. Oxford: Oxford University Press.
A. Dain, J. De Foucault, P. Poulain, E. Ragon (2005). *Grammaire grecque*. Paris: J. de Gigord, Nathan.
I. Rodriguez Alfageme (2018). *Gramática griega*. Madrid: Ediciones Complutense.
H. W. Smith (1984, edition revised by G. Messing). *Greek Grammar*. Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press. Disponível em:
<https://archive.org/details/agreekgrammarfo02smytgoog>

Estudos:

F. R. Adrados (1992). *Nueva Sintaxis del Griego Antiguo*. Madrid: Gredos.
K. Bentein (2016). *Verbal Periphrasis in Ancient Greek Have- and Be- Constructions*. Oxford: Oxford Clarendon Press.
C. D. Buck (1969). *Comparative Grammar of Greek and Latin*. Chicago: University of Chicago Press.
C.D. Buck (1998²). *The Greek Dialects*. London: Bloomsbury 3PL.
P. Chantraine (2003, seconde édition: 1961). *Morphologie historique du grec*. Paris: Klincksieck.
M. Delaunois (2002). *Essai de syntaxe grecque classica*. Leuven: Peeters.
Denniston (2002). *Greek Prose Style*. London: Bristol Classic Press.
Dover, K. J. (2000). *Greek Word Order*. London: Bristol Classic Press.
Y. Duhoux (2000, seconde édition revue et augmentée). *Le verb grec ancien: Eléments de morphologie et de syntaxe historiques*. Paris: Peeters Louvain-la-Neuve.
C.H. George (2005). *Expressions of Agency in Ancient Greek*. Cambridge: Cambridge University Press.

W.W. Goodwin (2013). *Syntax of the Moods and Tenses of the Greek Verbs*. New edition of the 1899 edition. Bloomsbury: Bristol Classical Press.

J. Humbert (2004, édition revue et augmentée: 1972). *Syntaxe grecque*. Paris: Klincksieck.

A. Meillet (2004⁷). *Aperçu d' une histoire de la langue grecque*. Paris: Klincksieck.

North & Hillard (2013, revised edition). *Greek Prose Composition (Greek Language)*. London: Bloomsbury.

L.R. Palmer (1980). *The Greek Language*. London: Faber.

I. Rodriguez Alfageme (2018). *Gramática griega*. Madrid: Ediciones Complutense.

A. Sihler (2008). *New Comparative Grammar of Greek and Latin*. Oxford: Oxford University Press.

M.L. West (1982). *Greek Metre*. Oxford: Oxford University Press.

Dicionários:

A. Bailly (2000, édition revue). *Dictionnaire Grec-Français. Le Grand Bailly*. Paris, Hachette.

H. Lidell, R. Scott, H. Jones, R. McKenzie, P. Gare (1996). *A Greek English Lexicon with a revised supplement*. Oxford, Oxford Clarendon Press.

<http://stephanus.tlg.uci.edu/lsg/#eid=1&context=lsj>

Fr. Montanari (2004). *Vocabolario della Lingua Greca. Greco Italiano*. Seconda Edizione in CD-Rom per windows con guida all' uso e lessico di base. Torino: Loescher Editore.

F. Montanari (2015). *The Brill Dictionary of Ancient Greek*, ed. M. Goh, C. Schroeder. Leiden, Boston: Brill.